

thinX

theater innovatie 10.0

portfolio 2014/2015

thinX

theaterinnovatie 10.0

jonge makers
samenleving
generaties
wetenschap

inhoud

voorwoord	3
wat is thinX? - een introductie	4

jonge makers

7

marcel osterop - theatermaker	8
oscar de boer - bende van oz	12
kim leeuw - stichting drift	16
inge wannet - theatermaker	20
andre 'drosha' grekhov - dreamscape / oym	22
jeroens clan - grappenmakers	26
comedy academy	28

samenleving

31

pleinpubliek - 50 dagen open	32
parktheater veiling	33
geluk voor eindhoven	35
raakproject	37
dance for health	40
het salon - ff buurten	42
neos - orpheus	45

generaties

47

live uitzending in vitalis woonzorg groep	48
levensfeest - jong en oud samen	51
weilandprojecten 2015	53

wetenschap

54

professoren op het podium	55
pacesi - innovatiekracht als motor	58
summa college en sintlucas	61

thinX in de toekomst	63
colofon	64

gewoon (nog) geen woorden voor

Welkom. Bij en in alweer de derde portfolio rondom *thinX*. Een perspectief van Parktheater Eindhoven op theaterinnovatie. *Tien punt nul* hebben we het gedoopt. Voor minder wordt het niet gedaan. Het gaat tenslotte om uw en onze toekomst.

De eerste twee portfolio's traptten we af met ronkende titels als **Daar is ie dan... de toekomst!** en **Onbekend raakt bemind**. Zoals iedereen echter weet is niet het opstarten en aangaan van iets nieuws en iets innovatiefs het meest spannende moment. Het wordt pas echt spannend als het moet blijven, moet worden doorgezet, opnieuw in zichzelf moet worden vernieuwd.

Op zoek naar een passende titel bovenaan deze pagina, kwamen we dan ook bij **Gewoon (nog) geen woorden voor**. Wie zichzelf wil ontwikkelen is vaak al een heel eind op weg, voordat de juiste woorden zijn gevonden voor die weg. Voordat de juiste taal is ontwikkeld voor datgene wat je al aan het doen bent. Die ontstaat letterlijk gaandeweg.

Zo is het ook voor alle betrokkenen bij *thinX*. Makers, producenten, bezoekers, deelnemers, medewerkers, leveranciers, leermeesters en steeds meer partijen in stad en regio hebben een grote hoeveelheid aan projecten en samenwerkingsverbanden in gang gezet.

Met de wil om van alles uit te proberen en te ontdekken.

Met het verlangen om dat samen met anderen te doen.

En met de opdracht om de samenleving daarmee nog fijner, creatiever en meer raakbaar te maken.

Dank aan al die ondersteuners, artiesten, publiek, gemeente Eindhoven en bedrijfsleven, makers, patroonbrekers, verbinders, ja-zeggars, durfals, woordkunstenaars en taaltechnuten.

Het heeft zoveel moois, spannends en leerzaams opgeleverd, dat we de noodzaak voelen om nu al een derde *thinX*-brochure uit te brengen. Zonder daarin compleet te kunnen zijn.

En dat is helemaal goed. Als we wel compleet kunnen zijn en precies weten waar we staan en wat we doen, dan zou dat alleen maar betekenen dat we nog te weinig dromen en ondernemen.

Voel u uitgenodigd en uitgedaagd om mee te *thinX*-en.

En mocht u bij het lezen de weg kwijt raken.

Er geen woorden voor kunnen vinden.

Nog geen idee hebben waar het heen gaat of wat het voor u kan betekenen.

Dat is de bedoeling.

Giel Pastoor

Directeur/beweegstrateeg Parktheater Eindhoven

**no matter
what anybody
tells you,
words and ideas
can change
the world**

**Robin Williams in zijn rol als docent Keating
in de film *Dead Poets Society***

wat is thinX? een introductie

Parktheater introduceerde in 2012 het innovatiefonds en innovatietraject thinX. Dit staat voor theater en innovatie 10.0. Onder deze noemer vindt een veelvoud aan activiteiten plaats, die niet alleen leuk en goed zijn om nu te doen, maar die allemaal ook een bijdrage leveren aan het theater van de toekomst. Binnen thinX zijn er vier speerpunten: jonge makers, de samenleving, generaties en wetenschap.

jonge makers

In seizoen 2014-2015 ondersteunden wij choreografe Kim Leeuw, danser/choreograaf André Grekhov, locatie-theatermaker Inge Wannet, muziektheatergezelschap Bende van Oz, cabaretgroep Jeroens Clan en toneelschrijver Marcel Osterop.

Al deze makers werkten in en om het Parktheater aan een productie die in het Parktheater in première ging. De makers worden gestimuleerd om zo zelfstandig mogelijk te werken, maar kunnen met vragen en problemen terecht bij de medewerkers van het theater. Zo krijgen zij ondersteuning en advies op onder andere technisch, financieel en publicitair gebied. Voor advies op artistiek gebied zoeken de makers coaches uit het werkveld.

samenleving

We zoeken naar antwoorden op de vragen
*“Hoe krijgen we de samenleving meer in het theater
en het theater meer in de samenleving?”*

Steeds vaker is de samenleving actief te zien en horen op één van onze podia. Zo ontstond er vanuit De Oversteek van Toneelgroep Amsterdam en Zina een nieuwe amateurvereniging, Het Salon, die we ondersteunden om haar droom te verwezenlijken: nog een keer op het podium van het theater staan.

Omgekeerd raakt het Parktheater steeds meer betrokken bij projecten in de stad en in de samenleving.

PLAN talentontwikkeling Brabant theater, dans en circus

In seizoen 2014-2015 sloten we aan bij *PLAN talentontwikkeling Brabant theater, dans en circus*.

Binnen PLAN werken Festival Cement, Theaterfestival Boulevard, DansBrabant, Het Zuidelijk Toneel, Circo Circolo, De NWE Vorst, Podium Bloos, United Cowboys en Parktheater Eindhoven samen om de nieuwe generatie makers meer kansen te geven in Noord-Brabant. PLAN wordt ondersteund via het bkkc vanuit de regeling impuls gelden/talentontwikkeling.

Veelbelovende talenten krijgen ondersteuning bij de ontwikkeling van hun handtekening, het cultureel ondernemerschap, de opbouw van publiek en de zichtbaarheid van hun werk. In elke fase staat de juiste partner met zijn expertise, faciliteiten en netwerk klaar. Naast langere trajecten met de geselecteerde makers biedt PLAN in 's-Hertogenbosch, Tilburg, Breda en Eindhoven via broedplaatsen ruimte voor onderzoek en experiment.

Vanuit PLAN werd dit seizoen Inge Wannet ondersteund in broedplaats thinX.

generaties

We zoeken naar antwoorden op de vragen
“Hoe krijgen we de generaties meer in het theater en het theater meer in generaties?”

Via thinX wordt nadrukkelijk werk gemaakt om de generaties met elkaar te verbinden. Op het podium, in de foyer, in de stukken die gespeeld gaan worden en in de overdracht van waarden, verlangens en ideeën. En vooral in het doorgeven van het plezier en het mooie van theater.

We streven ernaar het theater toegankelijk te maken voor zowel jonge kinderen als ouderen.

wetenschap

We zoeken naar antwoorden op de vragen
“Hoe krijgen we de wetenschap meer in het theater en het theater meer in de wetenschap?”

In het kader van thinX programmeren we steeds meer theaterstukken met een wetenschappelijk tintje. Omdat Eindhoven een wetenschappelijke omgeving kent en er via theater een ander perspectief geboden kan worden op die wetenschap. Daarnaast werken we samen met de NHTV in Breda aan kennisopbouw over theater, programmering, publieksonvangst en over het raken van mensen. Studenten van de NHTV en medewerkers van het Parktheater doen onderzoek naar toekomstscenario's voor het theater in PACESI.

Wat kunt u doen voor thinX?

Uw rol in thinX is groot en onontbeerlijk. In de eerste plaats natuurlijk als u een bezoek brengt of deelneemt aan thinX-activiteiten. Maar ook uw tips en suggesties over door u ontdekte talenten, die onze steun verdienen, kunt u onder onze aandacht brengen.

Mocht u thinX zelf financieel willen ondersteunen, dan is dat ook mogelijk. Elk bedrag dat u over heeft voor dit innovatiefonds is welkom. U helpt daarmee jonge makers, jonge culturele ondernemers en projecten in de samenleving (u kunt dit kenbaar maken via een e-mail naar claassens@parktheater.nl).

Uw bijdrage is fiscaal voordelig omdat het Parktheater de zogeheten ANBI-C status heeft. Dit houdt in dat het Parktheater een Algemeen Nut Beoogende Instelling is en dat elke gift die u doet extra fiscaal aftrekbaar is (125%).

thinX
jonge makers

marcel osterop theatermaker

Marcel Osterop is sinds begin 2013 namens Het Zuidelijk Toneel als theatermaker verbonden aan de stad Eindhoven. Hij ging niet alleen een verbintenis aan met het Parktheater, maar nestelde zich ook in de Eindhovense samenleving.

In zijn eerste seizoen werkte Marcel aan een stuk over de gemeente Eindhoven. In zijn tweede seizoen maakte hij een voorstelling over het Eindhovens Dagblad.

Daarnaast was hij ook in het Parktheater te zien met Orde van de Dag.

Marcel vertelt over zijn ervaringen.

Waterdragers

“In seizoen 2013-2014 heb ik als toneelschrijver voor het eerst uitgebreid research gedaan binnen een wereld die mij onbekend was. Ik liep vier maanden fulltime mee tussen de ambtenaren en wethouders van de gemeente Eindhoven. Het stadhuis was mijn thuisbasis. Ik volgde het politieke spel, en de achterkant ervan. Het was voor mij een ongelooflijk goede ervaring. Ik schreef er de voorstelling *Waterdragers* over.”

Waterdragers

De Waakhonden

“In seizoen 2014-2015 heb ik die manier van research doen voortgezet. Omdat de krant en de media zo'n grote rol bleken te spelen binnen de gemeente, heb ik aan de hoofdredactie van het Eindhovens Dagblad gevraagd of ik twee maanden bij hen kon meelopen. Dat mocht. Het is een totaal andere wereld; die van de journalisten. Zij kiezen voor ons hoe onze blik op de wereld is. Het enige nieuws dat we zelf kunnen ervaren is het nieuws in onze straat, wijk of stad. Van al het andere nieuws zijn we afhankelijk van de journalisten.”

Philips

“In seizoen 2015-2016 ga ik aan de slag aan mijn derde, grote voorstelling. Die zal gaan over het bedrijfsleven, en wel over Philips. Een epos over wat dit bedrijf heeft betekend voor de geschiedenis van Eindhoven. Twee jaar lang zal ik ermee bezig zijn. Ik ga op zoek naar de verhalen binnen de stad. Ik beschouw het als een grote uitdaging, en ben blij dat ik mee mag werken aan dit grote project, dat in september 2017 in première zal gaan in het Parktheater.”

De Waakhonden

Televisie

“De research heeft dus een belangrijke plaats ingenomen in mijn schrijven voor toneel. En, sinds kort, mag ik ook voor televisie schrijven. Ik schrijf mee aan de scenario's voor de serie De Fractie van de VPRO. Mijn politieke ervaringen bij de gemeente komen hierbij goed van pas.”

Orde van de Dag

“Met de Orde van de Dag gaan we het derde seizoen in; een initiatief waarbij we met een grote groep schrijvers, muzikanten en acteurs een voorstelling maken in een dag, gebaseerd op de actualiteit van de afgelopen maand. Samen met mijn collega-schrijver Michiel Lieuwma bezocht ik voor de eerste aflevering in seizoen 2014-2015 de Opvang Asielzoekers in de Jaarbeurs in Utrecht, en het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers in Cranendonck (de oude Nassau-Dietzkasern in Budel). Naar aanleiding van de interviews aldaar schreef ik de volgende monoloog:”

de overkant

(monoloog voor een Syrische vluchteling, geschreven naar aanleiding van een interview met Abdullah in de opvang op de zevende verdieping van de Jaarbeurs in Utrecht, waar 500 mannen een aantal weken zullen verblijven)

Nederlanders zijn geweldig. Echt geweldig. Echt. Ik heb hier alles. Een bed, warm water, elektriciteit. Drie keer per dag krijgen we een maaltijd. De lunches die we hier krijgen; geweldig. Echt Hollands eten. Aardappels, vlees. Ik heb hier alles.

Ik kom uit Damascus. Ken je Damascus? Het was er net als hier. We hadden een goed leven. Overal waren winkels. De mensen hadden het goed. Ik had twee juwelierszaken in een vijfsterrenhotel. Ik verdiende veel. Niet gigantisch veel, maar wel genoeg. Ik kon alles doen wat ik wilde. Ik had een mooi huis. Mijn gezin was gelukkig. En nu is alles kapot.

Ik ben op reis gegaan. Met de bus naar Libanon, en vanaf daar met het vliegtuig naar Turkije. In Turkije heb ik de boot gepakt. Met 57 anderen. Er mochten eigenlijk maar 40 man in, dus we hebben al onze spullen in het water gegooid, zodat we niet zouden zinken. Over het rubber sloegen al de golven. De overtocht duurde twee uur. Het was middenin de nacht. Er was alleen zee, en voor de rest was het pikgedonker. Ik stelde me voor dat ik in dat water zou liggen. In de nacht. Met niets om me heen. Ik werd angstig van die gedachte. Ik moest hoe dan ook de overkant halen. Dat besloot ik.

Toen we aankwamen op het Griekse eilandje hebben we vier kilometer gelopen; de bergen in. Daar kregen we 'chartia'; 'Chartia', dat zijn papieren. Er werd ons verteld dat we niet welkom waren – dat ze liever hadden dat we weer teruggingen - maar dat we voor nu mochten blijven. Dat is eigenlijk het enige dat ik wilde horen.

In een afgesloten vrachtwagen zijn we naar Nederland gereisd. Dat duurde vier dagen, want we mochten alleen 's nachts rijden. Onze paspoorten en telefoons werden afgepakt. Ik heb geen idee waarom. Ik weet niet door welke landen we allemaal gereden zijn, want ik heb niets van de tocht gezien. We zaten daar maar, in de laadruimte. En af en toe stoppen om te plassen en wat te eten.

De tocht heeft me 3.000 euro gekost. Maar dat is geen vaste prijs hoor. Iemand anders had 6.000 euro betaald. Het is maar wat ze er voor vragen. Of wat je op zak hebt.

Mijn gezin is in Syrië gebleven. Ik heb een klein appartement voor ze gehuurd. Ik probeer ze over te laten komen. Zodat we allemaal veilig zijn. Stel je voor dat dit Damascus is, dan bestaat de kans dat er nu, hier op deze plek, een luchtrakiet inslaat. Maar dat geldt voor alle plekken in Damascus. Dus de kans dat die raket hier inslaat is niet zo groot. Het is er relatief veilig. Mijn huis is wel gebombardeerd.

De eerste dag dat ik in Utrecht aankwam ben ik het centrum ingelopen. Om nieuwe kleren te kopen. Ik had natuurlijk niks meer. Alles lag in zee. Utrecht is geweldig. Je hebt hier alles! Als hier de stadsbussen voorbij komen rijden, dan zwaaien de chauffeurs altijd naar ons. Nederlanders zijn zo aardig. Ik help ze graag de weg vinden. Ik ken Utrecht al behoorlijk goed. De katholieke kerk kwam vandaag langs. Om te vragen of we nog iets konden gebruiken. En gisteren de Marrokaanse Moskee. Ik zei: "Ik moet JULLIE helpen. Wat hebben JULLIE nodig?" Ik kan zo wat dingen regelen namelijk. Ik ken Utrecht al behoorlijk goed.

Weet je wat het rare is? Ik ben een man van 43, ik heb drie kinderen en een vrouw, en sinds twee weken voel ik me weer een jongen van achttien. Ik heb niets meer. Ik moet helemaal opnieuw beginnen. Ik moet mijn leven vanaf nul weer opbouwen. Als ik denk aan mijn toekomst, dan zie ik alleen maar een dikke mist voor me. Ik heb geen idee. Ik was juwelier in Damascus, en nu ben ik vluchteling in Utrecht. Ik had nooit – nooit van mijn leven gedacht dat ik ooit in deze positie terecht zou komen. Ik – een vluchteling. Ik weet tot op de dag van vandaag niet waarom er een oorlog over ons land kwam.

Met religie heeft het niets te maken. Mijn beste vriend is christen. Hij is getrouwd met een moslima. Religies gaan hand in hand in Damascus. Een revolutie is het ook niet. Wat is er revolutionair aan het in brand steken van auto's? Het kapot gooien van winkelruiten? Ze hebben de binnenstad systematisch gesloopt. Als je de dingen beter wilt maken, dan sloopt je niet. Dan bouw je. Ik denk dat het een politiek spel is. En iedereen in de wereld speelt mee. Rusland, Amerika, iedereen. En weet je wat ik denk? Dat het niet meer zal stoppen. Ik denk niet dat onze oorlog nog op zal houden. Al wens ik het iedere dag.

Over mijn toekomst kan het eigenlijk niet meer gaan. Daar ben ik niet zo mee bezig. Het gaat alleen nog maar om de toekomst van mijn kinderen. Ik heb daar alles voor over. Ik moet helemaal opnieuw beginnen. In een land dat me vreemd is. Het zal me wel lukken. Als ik mijn gezin hier naartoe heb kunnen halen, en ik heb de taal geleerd, dan begin ik hier een nieuwe zaak. Ik kan veel betekenen voor Utrecht. Ik kan veel voor jullie doen.

Als ik iets voor jullie kan doen, moet je het maar zeggen.

oscar de boer bende van oz

Oscar de Boer maakte in 2014-2015 voor het tweede seizoen deel uit van thinX. Een seizoen eerder richtte hij zijn eigen gezelschap op, Bende van Oz. Het enige vaste lid van de Bende is Oscar. De rest van het gezelschap wordt per voorstelling door hem samengesteld.

Voor het concept Bier & Liefde dat hij binnen thinX ontwikkelde, trok hij zowel professionals als getalenteerde amateurs aan. Soms bestaat het gezelschap uit wel twintig zangers en muzikanten, waarmee hij in korte tijd een programma vol liedjes en scènes samenstelt. Allemaal rond dezelfde twee thema's: drank en liefde.

Bier & Liefde beleefde in seizoen 2014-2015 twee edities op twee avonden. De Bende speelde in de Kameleon, die tot café werd omgebouwd. Tijdens de voorstelling konden mensen genieten van een biermenu en hapjes. Oscar schrijft over zijn ervaringen tijdens de tweede editie:

Bier & Liefde2

(of wat er door je hoofd schiet voor je het toneel op gaat)

"Tot mijn grote verbazing is de zaal vol. Dat heb ik al een tijdje niet meegemaakt. De vorige editie is goed ontvangen, de verwachtingen zijn hooggespannen.

Ik ben onrustig en zenuwachtig, dit is de tweede speelavond. Gisteren was ik te controlerend en was er geen ruimte voor spontaniteit, verder ging het wel goed. Het publiek was onder de indruk, maar ja, daar gaat het niet om en ook weer wel, dus...

Ik hoor dat er voor de tweede keer een wachtrij ontstaat bij de kassa. Als ze het maar leuk vinden, denk ik. Ach, gisteren ging het goed. En dan, gisteren is niet nu. Als ze het maar leuk vinden!

We staan uiteindelijk met een man of twintig op de vloer. Zangers, acteurs en muzikanten en, ondanks de veranderingen in het programma die ik vlak voor aanvang heb

doorgevoerd, staat de hele groep er redelijk ontspannen bij. Ik heb verschillende nummers verplaatst, een extra nummer ingestudeerd, een sketch geschrapt. Sven, een geweldige danser en zanger, heeft gisteren aan de bar, samen met de drummer (Ruud van Bree) een act bedacht die ze vanavond voor het eerst zullen doen. Ik hoop dat het werkt. Je weet dat soort dingen nooit echt van tevoren. Je moet het uitproberen voor een publiek. Als hij op zijn bek gaat met dat ding, dan is dat maar zo. Je moet risico's durven nemen, we zijn uit op ontwikkeling. Leren doe je met vallen en opstaan.

Iedere avond maak ik aantekeningen: Wat kan weg? Wat houden we? Werkt die tweede pauze voor of tegen ons? Is die monoloog echt te lang? Ik vind hem niet te lang. Moet ik hem opbreken? Misschien is hij iets te lang. Ik kan hem ook schrappen. Nee, dat kan niet meer, natuurlijk niet, dat wil ik ook helemaal niet. Dan is het maar te lang. Wie vonden het ook weer te lang? Zegt dat iets? Moet ik rekening houden met de mening van andere mensen of op mijn gevoel afgaan? Het tweede deel is sowieso te lang, het eerste zeker vijf minuten te kort. Als ik in het begin meer de rol van MC op me neem, start de avond beter. Waarom maken ze bij de bar

zoveel lawaai? Is daar iets aan te doen? Luuk mag meer ruimte nemen. Ik moet met Bram aan die goochelact werken. Waarom zoemt het zo hard bij die bar? Moeten we de opstelling draaien? Is iedereen moe? Had Sanne gisteren iets anders aan, was dat beter?

Nou ja, aantekeningen dus, soms op papier, soms in mijn hoofd. En al die vragen en opmerkingen blijven door mijn hoofd denderen tot diep in de nacht. Soms zelfs tot de volgende dag, week of maand.

Joost (de technicus) geeft aanvang, een kwartier later dan de bedoeling was. Ik weet niet hoe dat kan. Ik vraag het aan Ilse

(zakelijk leidster). Er schijnen mensen via de achterdeur binnen te zijn gekomen. Er worden twintig stoelen bijgezet. Het licht dimt, de band zet in... Ik ben veel te gespannen. We zijn te snel begonnen, de band moet op mij wachten, wachten tot ik het teken geef... kut! Ik mis mijn inzet, de band speelt nog een rondje en nog een... Gelukkig, ze volgen weer. Jezus, wat ben ik blij met die mannen! Wat ben ik blij met dit ensemble. Wat ben ik blij met deze avond! Samen walsen we de avond in, om te janken zo mooi!"

BENDEVANOZ.NL

kim leeuw stichting drift

Seizoen 2014-2015 was voor choreografe Kim Leeuw het derde seizoen waarin ze deel uitmaakte van thinX. Kim maakt (dans)theatervoorstellingen vanuit haar passie en fascinatie voor de werking van het brein. In haar voorstellingen maakt ze gebruik van dans, toneel, muziek, poëzie en beeldende kunst. Eind 2014 richtte ze haar eigen stichting op, waarmee ze meteen een eerste productie maakte: *Dichter bij mij*.

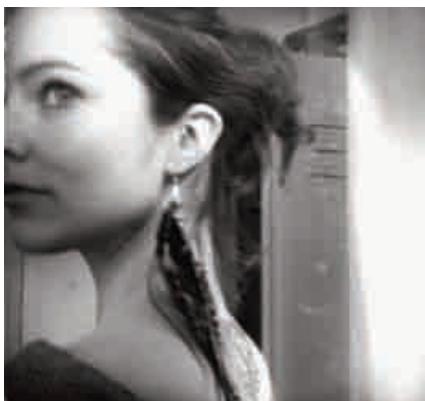
Stichting Drift

Kim gaf haar de stichting de naam Stichting Drift. Het doel van de stichting is het verzamelen van levensverhalen van mensen met een ziektebeeld, stoornis, beperking of een

aandoening die maatschappelijk nog niet geaccepteerd wordt. De stichting verwerkt deze in (dans)theater-voorstellingen en andere evenementen zoals workshops. Met deze activiteiten wil Stichting Drift meer begrip kweken voor mensen met een ziektebeeld, stoornis, beperking of een aandoening. Zij wil proberen om de 'problemen' van deze mensen invoelbaar te maken voor het publiek, en mensen met vergelijkbare verhalen met elkaar in contact brengen.

Het team

Kim is artistiek leider van de stichting. Voor haar producties werkt ze samen met een team, bestaande uit een beeldend kunstenaar en schrijfster, een componist en een dramaturg.

Renee Lievens werkt in uiteenlopende gebieden. Ze werkt als beeldend maker met onder andere diverse grafische technieken en tekenmateriaal. Daarnaast schrijft ze poëzie, die ze combineert met beeldend werk. Ze heeft een grote gevoeligheid voor taal en beeld. Haar autonome werk is regelmatig op diverse locaties te bezichtigen. Ze geeft les in tekenen, CKV en kunstgeschiedenis op een middelbare school en doceert didactiek op de Academie Beeldende Vorming in Tilburg. Ze werkt ook als museum-docent in de Pont, museum voor hedendaagse kunst.

Marcel Wierckx is een componist en audiovisuele kunstenaar die muziek en beeld maakt voor dans, concert, film en theater. Hij heeft samengewerkt met o.a. Chunky Move, anoukvandijk dc en Dansgroep Amsterdam. Zijn werk is vaak uitgevoerd bij grote internationale evenementen zoals ISCM World New Music Days, Melbourne Festival, Dance Massive Festival, Live.Code.Festival en het International Computer Music Conference. Sinds 2012 is Wierckx docent Live Elektronische Muziek bij het Conservatorium van Amsterdam, en sinds 2013 docent Compositie en Softwareontwerp bij de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht.

Pim Kouwenberg is dramaturg en theatermaker. Hij studeerde Theaterwetenschap aan de Universiteit Utrecht. Na een jaar als dramaturg bij theatergroep The Lunatics gewerkt te hebben richtte hij theatergroep Falstaff op. Met zijn tweede voorstelling won hij de publieksprijs van het Café Theater Festival in Utrecht, waar hij inmiddels bestuurslid is. Theatergroep Falstaff is gestopt, maar Pim is als dramaturg voor Stichting Drift terug bij zijn roots.

Dichter bij mij

De eerste productie van Stichting Drift was *Dichter bij mij*. Deze voorstelling gaat over een vrouw die lijdt aan een NAH, een niet aangeboren hersenletsel, als gevolg van een auto-ongeluk. Ze raakt in een depressie waardoor ze zich isoleert. Hersenletsel heeft een grote impact op het leven van deze vrouw. Zij kan niet meer volledig deelnemen aan de samenleving, waardoor grote eenzaamheid optreedt. Ook heeft ze last van waanbeelden. Hoe gaat zij daarmee om? Hoe reageren haar naasten en de omgeving hierop?

Voor de voorstelling heeft stichting Drift contact gezocht met verschillende zorginstellingen en revalidatiecentra. Via Linda van der Voorde en Ronald Peijnenburg van revalidatiecentra Libra is zij in contact gekomen met vijf personen die ze heeft mogen interviewen. Het script van de voorstelling is voor een deel gebaseerd op deze interviews.

Dichter bij mij speelde drie avonden voor een uitverkochte zaal en kreeg lovende reacties en recensies. Voor de voorstelling werkte de stichting samen met Loes Nieuwkerk. Zij schreef het boek *Een lepel is een lepel* en *Ik heb hersenletsel* over haar leven met hersenletsel. Na iedere voorstelling van *Dichter bij mij* was Loes aanwezig om met het publiek in gesprek te gaan over hoe het is om met hersenletsel te leven.

Reacties van bezoekers

"We hebben ontzettend genoten van deze prachtige voorstelling."

"Wow! Ik heb emoties gezien en gevoeld. Het kwam op mij over als ECHT. En dat is wat ik graag ervaar, daar kan ik in mee. Bedankt voor deze ervaring. En om met de energie van het stuk af te sluiten: Bedankt voor jullie pure en rakende spel/dans!"

"Ontroerend supermooi gedaan."

**De zware weg van
verleden naar heden:
Ik weet bij welke boom
de naalden blijven vallen
In welke straat onze namen
gevangen liggen in de tegels.
Sjieke dames en haastige vaders
fietsen steeds voorbij. De Kinderen,
een jongen, een meisje, weer gevoed
en opgedoft. De labrador gedwee
erachteraan. En met elke stap,
met elke herinnering,
komen jullie dichterbij mij.**

Gedicht uit *Dichter bij mij*

Stichting Kans voor Dans

Stichting Drift is een samenwerking aangegaan met Stichting Kans voor Dans. Stichting Kans voor Dans ondersteunt hen, zowel op financieel vlak als op het gebied van het opbouwen van een netwerk. Dankzij deze samenwerking kan stichting Drift in seizoen 2015-2016 diverse Fontys Dansacademiestudenten een stageplaats aanbieden.

STICHTINGDRIFT.NL

inge wannet theatermaker

Inge werkte in seizoen 2014-2015 aan de voorstelling *Beloven & Laten*. Ook deze voorstelling had de vorm van een luistervoorstelling: het publiek ziet het verhaal voor zich afspelen en hoort het via een hoofdtelefoon. Dit keer speelde de voorstelling op een parkeerplaats, naast het theater. Met *Beloven & Laten* wilde Inge onderzoeken hoe ze een voorstelling kon maken met een langere tijdsduur dan ze gewend was.

Inge kijkt terug op de ontwikkeling die ze vorig seizoen doorgemaakt heeft.

“Als kind fietste ik regelmatig met mijn ouders vanuit Nijmegen, waar we woonden, naar de haven in Heumen. Langs de flats in onze buurt fietsten we door de woonwijken naar de buitenzijde van de stad. Daar waar afstand tussen de huizen groter werd en de tuinen steeds vaker afgewisseld werden met weilanden. Waar de geur van de buitenwijken zich vermengde met die van modder en vers gemaaid gras. Na de brug over de snelweg en de kaasboerderij fietsten we

“De afgelopen twee jaar maakte ik twee locatievoorstellingen binnen het thinX-traject. *Achtereeneel* en *Beloven & Laten*. Voorstellingen waarvoor ik een locatieonderzoek deed, de tekst schreef, repeteerde op locatie en de voorstelling een aantal keer speelde. Voorstellingen die door het publiek met veel enthousiasme werden ontvangen en waarvan ik dankbaar ben dat ik ze binnen thinX heb mogen maken.”

“Het maken van *Beloven & Laten* heeft mij ontzettend veel geleerd over mijn maakproces, en juist daarom is de plek die het Parktheater mij biedt binnen thinX zo ontzettend belangrijk. Als nieuwe maker is het een plek waar ik uit mag proberen, waar ruimte is voor experiment, waar ik mag zoeken binnen de vorm van theater die ik gekozen heb. Waar dit experiment niet meteen betekent dat ik de extremen op moet zoeken, of de grenzen op moet rekken, maar waar ik juist kan zoeken in de nuances. Mijn odyssee op de parkeerplaats was een proces van vallen en opstaan - een proces van 1001 onzekerheden - meer dan ik tot dan toe

langs het bos en de vennen, waar de paden en de wegen namen hadden alsof ze voor spannende sprookjes bedacht waren. Waar de koeien graasden en nog steeds grazen en een geur verspreiden die me nog altijd aan die fietstochten herinnert. Langs de boerderij waar we rode bessen kochten die we met een vork van hun steeltjes ritsten en met suiker opaten, en dan kilometers lang door de maïsvelden. In mijn herinnering trilde de warmte tijdens al deze fietstochten boven het verweerde asfalt en zoemden de krekels op de kolven. Het was tijdens een van deze fietstochten dat we - ik weet niet meer waarom - stilstonden aan de rand van zo'n maïsveld, en mijn vader me uitlegde hoe je uit een maïsveld komt als je er in verdwaalt.”

meegemaakt had. Ik kijk terug op *Beloven & Laten* als de voorstelling die mij tot nu toe het meest geleerd heeft over de manier waarop ik theater wil maken, over mijn noodzaak om mijn verhalen te vertellen, over de kracht van locatietheater.”

“Wat mijn vader mij vertelde, daar aan de rand van het maïsveld, was heel simpel: kies één richting - desnoods aan de stand van de zon - en blijf recht uit lopen. Ga je dwalen, dan loop je in cirkels en blijf je voor eeuwig in dat veld dolen. Maar als je een duidelijke richting kiest en die in een rechte lijn blijft volgen, dan zul je sneller dan je denkt de rand van dat maïsveld weer bereiken.”

INGEWANNET.NL

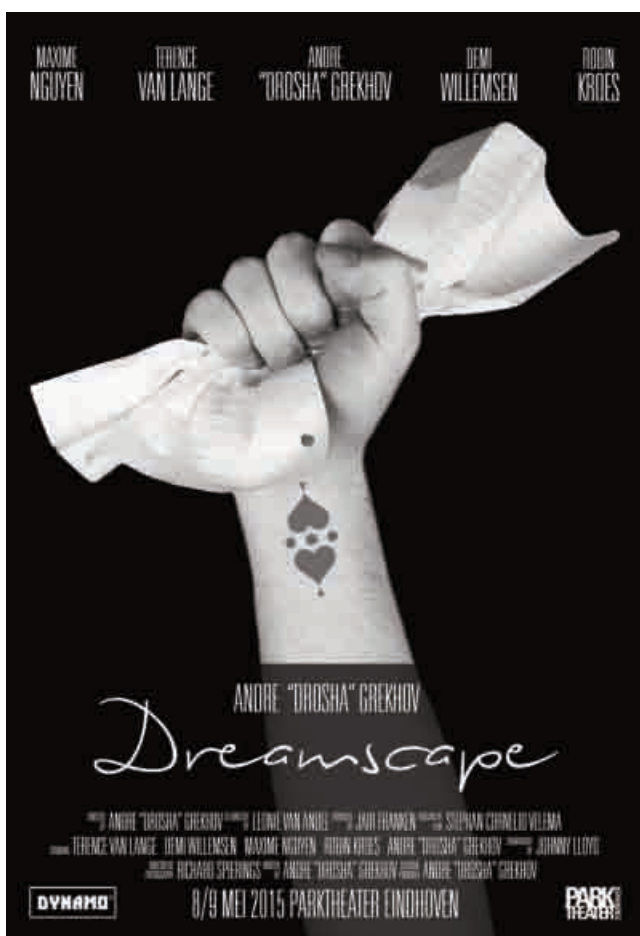
andré 'drosha' grekhov

dreamscape / open your mind

André 'Drosha' Grekhov maakte in seizoen 2014-2015 voor het derde jaar deel uit van thinX. In zijn eerste jaar hield hij een theatrale lezing over de geschiedenis van hiphop. Ook assisteerde hij choreograaf Johnny Lloyd bij de voorstelling *Traces*. In zijn tweede jaar, maakt hij voor het eerst een eigen avondvullende voorstelling.

Dreamscape

Met *Dreamscape* wilde André verder werken aan de ontwikkeling van de straatdanscultuur in het theater. Van tevoren zei hij over het maakproces: "Scènes maken, compositie, het repetitieproces vormgeven. Wat wil ik vertellen? Wat wordt de lengte en de volgorde? Ik heb gekozen om geen aansluitend verhaal te maken, maar losse scènes over hetzelfde thema, om het mezelf niet te moeilijk te maken. Ik vind het geweldig om een verhaal te vertellen, maar ook om te sleutelen aan die stijlen. Locking en house dance worden bijvoorbeeld vaak zwak neergezet in het theater.

Er moet nog een passende manier worden gevonden om deze specialistische stijlen hun plek te bieden op de podium. De uitdaging voor mij zit in het sleutelen aan onze genres, om deze verder te ontwikkelen."

Relaties als onuitputtelijke inspiratiebron

Om inspiratie op te doen voor de voorstelling, ging hij in gesprek met vrienden: "Nadat ik mijn basisuitgangspunt qua vorm had geformuleerd, het vertellen van een verhaal alsof je het beleefd in een droom, wilde ik een verhalende rode draad om de verschillende scènes op te baseren. Verzinnen doe ik niet graag, dus heb ik mijn beste vrienden uitgenodigd voor een gesprek onder het genot van een glas goede Scotch. Ik heb ze uitgedaagd om openlijk met mij te praten over hun ervaringen met liefde en relaties. Vanuit hun verhalen en mijn eigen ervaringen op dat gebied heb ik fictieve anekdotes verzonnen en die omgezet naar choreografieën. Ik vond het toepasselijk dat mijn eerste zelf geschreven en gemaakte stuk over iets alledaags, herkenbaars, maar toch poëtisch ging. Relaties zijn een onuitputtelijke bron van inspiratie, is gebleken."

Team

In de voorstelling maakte André gebruik van verschillende stijlen binnen de urban dans, zoals breaking, house en popping. André danste zelf in de voorstelling, naast Terence van Lange, een danser uit de urban scene en drie studentes van de Fontys Dansacademie in Tilburg: Demi Willemsen, Robin Kroes en Maxime Nguyen.

André werd tijdens het maakproces gecoacht door Johnny Lloyd. Hij werd geassisteerd door Leonie van Andel, die hem opvolgt in thinX in seizoen 2015-2016.

Ook maakte André in de voorstelling gebruik van film. In samenwerking met Studio Fuego filmde hij een scène waarmee hij de voorstelling afsloot. Deze scène werd genomineerd voor het Eindhovens Film Festival.

Uitdaging

De grootste uitdaging lag voor André in het creëren van een langere spanningsboog: "De grootste uitdaging was niet het maken van materiaal, maar de opbouw van een stuk met een tijdsduur van ongeveer een uur. Waar begin je mee, hoe wil ik dat mensen kijken, hoe lang moesten scènes duren en hoe

Dreamscape

zou de overkoepelende sfeer van het stuk uiteindelijk voelen, van de muziek tot het lichtontwerp en alles daar tussenin. Ik denk dat ik het meest tevreden ben met hoe natuurlijk en snel de basis opzet van het stuk zich manifesteerde. Eigenlijk was de eerste opzet van de volgorde meteen al goed. Hoewel wij nog veel hebben moeten sleutelen en schaven met Johnny was de sfeer en het gevoel meteen zoals ik die bedoeld had.”

Ook al is André tevreden met het resultaat, toch ziet hij nog veel ruimte voor verbetering: “Eigenlijk kan ik geen onderdeel noemen dat niet beter kan. Ik voel nog altijd een tekort aan ervaring en soms ook de durf om dingen te doen zoals ik het echt wil. Ik bewandel het pad misschien nog te voorzichtig. Ik denk dat de grootste uitdaging voor mij blijft om mijn eigen ervaringen en danstaal om te zetten naar materiaal. Ik heb vaak het gevoel dat ik als danser nog mijlen ver voorlig op mezelf als maker. Ik weet dat ik een hele herkenbare dansstijl heb, die ik als choreograaf nog minder heb. Ik ben nu bijvoorbeeld steeds vaker mijn vele battle video’s van YouTube aan het documenteren en omzetten naar een soort database van materiaal, waar ik beroep op kan doen om dat gat te dichten. Aan de andere kant geeft het een enorme kick om de dansers om mij heen, veelal goede freestyle dansers, zelf

materiaal te laten maken. Dus een belangrijk leerpunt voor mij is om een goede balans vinden tussen het materiaal wat uit mijn eigen rugzak komt en het materiaal wat de dansers aandragen.”

Reacties

“Wat een expressie en power! Enorm genoten van deze bijzondere samenwerking!”

“Zeer geslaagd voor 1e poging zelf een voorstelling op te zetten. Zeer benieuwd naar de dingen die Drosha nog zal brengen onder andere in het Parktheater.”

“Aparte stijl maar super toffe voorstelling!! Filmwerk, acting, dansers en creativiteit!”

Open Your Mind

Ook vond de tweede editie plaats van de interactieve, experimentele dansbattle *Open Your Mind*. *Open Your Mind* zoekt de grenzen op tussen een battle en een voorstelling. Het is een mix van een dansauditie, improvisatietheater en een straatbattle. Een soort *De Lama's* voor dansers. Samen met het Parktheater, Dynamo en de Russische Experimental Community ontwikkelde André deze innovatieve theatervorm, die de grenzen tussen de straat en het theater

Open Your Mind

laat vervagen. De spontaniteit van een battle wordt vermengd met theatrale elementen. Zo worden dansers uitgedaagd om tijdens hun solo's te improviseren, te spelen met voorwerpen of een verhaal uit te beelden.

Dansers van alle leeftijden, stijlen en niveaus konden deelnemen. Op de dag zelf konden zij zich inschrijven voor de audities en proberen de jury te overtuigen om één van de acht plekken te bemachtigen voor de battle. Er deden zestig dansers mee aan de auditie. Tijdens de battle ontmoetten de acht gekwalificeerde dansers acht dansers die al eerder door Drosha werden geselecteerd: 'the great 8'.

Deze zestien deelnemers streden in een reeks uitdagende battles voor een finaleplaats. De winnaar kreeg een volledig verzorgde reis naar Sint Petersburg, om daar deel te nemen aan de Russische editie van *Open Your Mind*.

Aan *Open Your Mind* deden dansers mee uit Nederland, Rusland, Duitsland, Frankrijk, Italië en Griekenland. Deze editie werd gewonnen door 'Salomon', een Franse danser die behoorde tot 'The great 8'. De jury werd onder andere gevormd door Nita Liem van urban dansgezelschap Don't Hit Mama, één van de dansers van 'The great 8' was Patrick Karijowidjojo, één van de dansers van de dansgroep van Isabelle Bernaert.

jeroens clan grappenmakers

In hun tweede thinX-jaar maakten de vier leden van Jeroens Clan hun tweede avondvullende voorstelling. Dit keer onder leiding van regisseur Tim Goditiabois. Op eigen wijze kijken zij terug op het maken en spelen van de voorstelling.

NOTULEN V.O.F. JEROENS CLAN
EVALUATIE 2014-2015
MAANDAG 5 OKTOBER 2015, 20.07u (Matthias was te laat)

Aanwezig:

Jip de Poorter (voorzitter)
Thijs Tervoort (vice-voorzitter)
Matthias Tuns (secretaris)
Bram Kroon (penningmeester)

Afwezig zonder opgaaf van redenen:
Frits Sissing (weer niks laten weten)

1. Opening

Voorzitter Jip opent de evaluatieve vergadering van het theaterseizoen 2014-2015.

2. Welkom

Voorzitter Jip heet iedereen van harte welkom.

3 Goedkeuring notulen vergadering

Secretaris Matthias geeft een toelichting op het ontbreken van de notulen van de vergadering van 7 september j.l. in de bijlage. De notulen zijn kwijt en Matthias heeft geen zin om nieuwe te maken. Met instemming van de vier vennoten worden de notulen postuum goedgekeurd.

4. Première Dit moeten we niet willen 5 juni 2015

Vice-voorzitter Thijs (Bram: 'Haha, vieze voorzitter!') geeft aan dat hij blij is met het verloop van de première van de avondvullende voorstelling. Dit moeten we niet willen. Hij vindt het fijn dat we ervoor hebben gekozen om niet langer allerlei typetjes te spelen, maar de hele voorstelling als onszelf op het podium te staan. Secretaris Matthias voegt daaraan toe dat hij blij is met de thematiek en de verhaallijn van de voorstelling: vier vrienden die tien jaar vriendschap vieren op geheel eigen wijze. Voorzitter Jip is opgelucht dat de kwade bejaarde abonementhouders van vorig jaar thuis zijn gebleven. Penningmeester Bram vindt het fijn dat in hun plaats lekkere wijven zijn gekomen.

5. Regisseur Tim Goditiabois

Secretaris Matthias is blij met de keuze voor regisseur Tim Goditiabois. Tim is met zijn achtergrond als cabaretier bij Ter Bescherming van de Jeugd goed in staat geweest om onze grapdichtheid te vergroten ('Er moeten meer jokes in, mannen!').

Voorzitter Jip voegt daaraan toe dat Tim ons veel heeft geleerd op het gebied van realistisch spel. Vice-voorzitter Thijs (Bram: 'Haha!') geeft aan dat Tim ook een fijne sfeermaker was in de groep, vooral op de momenten dat het maken van een cabaretvoorstelling even niet meer zo leuk was. Penningmeester Bram wil daaraan toevoegen dat hij Tim wel wat te dik vindt.

6. Bedrijfsvoering

Penningmeester Bram geeft in een toelichting aan dat Jeroens Clan sinds 1 januari 2015 een Vennootschap Onder Firma is. We hadden de afgelopen jaren zo schandalig veel geld verdiend, en toen bleek dat je daar gewoon belasting over moest betalen. Daarom zijn we met z'n vieren naar de Kamer van Koophandel gegaan, en nu zijn we ondernemers. Dit heeft meerdere voordelen gehad: we hebben nu een Makropas, kunnen de blits maken op ondernemersborrels en zijn nu volledig aftrekbaar.

7. Plannen 2015-2016

Voorzitter Jip licht toe dat seizoen 2015-2016 in het teken zal staan van het veroveren van Brabant. We willen onze avondvullende voorstelling verkopen aan de Brabantse theaters. Daarnaast willen we zoveel mogelijk spelen tijdens carnavalsavonden, bedrijfsfeesten en andere gelegenheden.

Het doel is om publiek op te bouwen en onze bekendheid vanuit Brabant als een ebola-epidemie over het land te verspreiden. Daarnaast willen we individueel gaan werken aan onze acteer-, zang-, schrijf- en regiekwaliteiten.

8. Afsluiting

Voorzitter Jip sluit de vergadering, bedankt de aanwezigen en belooft Frits Sissing aan te spreken over zijn afwezigheid.

Cabaretier Leon van der Zanden gaf in seizoen 2014-2015 voor de derde keer leiding aan de Comedy Academy. In tien lessen gaf Leon zijn kennis over cabaret en stand-up comedy door aan een groep talentvolle comedians. Uit de aanmeldingen werden de acht beste comedians geselecteerd. Zij kregen lessen van Leon, een gastles van Pieter Derks en van een spiritueel coach. Ook nam Leon de groep mee naar comedy café The Joker in Antwerpen en naar De Smederij in Soerendonk, waar de comedians het podium betraden. De Academy werd afgesloten met een uitverkochte presentatie in de Kameleenzaal van het Parktheater.

Uit de acht comedians mocht Leon, namens het Parktheater, één van hen voordragen voor deelname aan de halve finale van de Culture Comedy Award. Naast het Parktheater werden er ook kandidaten voorgedragen door de comedians Jeroen Pater, Bas Birker, Vincent Geers, Fokke van der Meulen en door de organisatie van de Award.

Leon koos voor Rajko Disseldorp: "Rajko heeft een aparte kijk op de wereld om zich heen en is hypergevoelig voor wat mensen van hem vinden. Elke seconde weer. Dit maakt hem tot een spannende performer die nog jong is maar al een buik vol moed heeft om de confrontatie met de mensen aan te gaan." Rajko wist de finale te bereiken. De Award werd uiteindelijk gewonnen door de Vlaamse Jens Dendoncker.

Uit de deelnemende comedians koos Leon er drie die hij een Masterclass gaf. Dat waren Rajko Disseldorp, Marieke Peper en Mustafa Dönmez. Met hen ging Leon het experiment aan om, live voor een zaal met publiek, nieuw comedy-materiaal te improviseren. Leon liet hen eerst een stukje materiaal spelen dat ze hadden voorbereid, waarbij ze op ieder moment onderbroken en gecoacht konden worden door Leon, om hen bij de kern van hun verhaal te laten komen. Vervolgens werden zij uitgedaagd om hun act af te maken aan de hand van de tips die zij gekregen hadden. Extreem spannend voor de comedians, maar ook voor het publiek. De uitdaging voor Leon was om ze alledrie 'zo diep mogelijk' te laten gaan en voor de comedians om zich volledig kwetsbaar open te stellen.

Hoe beleefden de deelnemers de Academy?

Rajko Disseldorp

21 jaar, student uit Amsterdam

Wat is je ervaring met stand-up comedy tot nu toe?

"In 2012 stond ik voor het eerst op het podium als stand-up comedian. Ik deed mee aan Kunstbende. Na het behalen van de finale ben ik er enthousiast verder mee gegaan. Een jaar later speelde ik bij The Comedy Factory op RTL4, deed ik columns bij Radio Veronica en Radio 538 en was ik te zien op festivals zoals Oerol en het International Comedy Festival Rotterdam. Daarna behaalde ik de finale van het Griffioen Zuidplein Cabaret Festival."

Waarom heb je je opgegeven voor de cursus?

"Ik had vorig jaar behoefte aan een nieuwe stap in mijn ontwikkeling. Ik merkte dat ik veel aan het sparren was met bevriende comedians, maar ik was benieuwd naar de visie van iemand die ik heel goed vond én nog niet kende.

Daarnaast vond ik het een mooi idee om mezelf te omringen met anderen die met hetzelfde bezig waren als ik. Zodat ik niet alleen van mezelf of van Leon zou leren, maar ook van het proces van de anderen binnen de groep."

Zijn je verwachtingen uitgekomen?

"Zeker! Ik heb nog meer van de cursus geleerd dan ik in eerste instantie had verwacht. Het voelde ook echt goed om elke week in een groep samen bezig te zijn en te merken wat anderen lastig vonden of juist goed konden. Daarin ben ik heel blij dat ik de cursus heb gedaan. Het heeft me verder gebracht."

Welk moment van de Academy of de Masterclass is je het meest bijgebleven?

"Als onderdeel van de Academy kregen we een aantal optredens aangeboden. Op deze avonden konden we optreden en Leon presenteerde dan en gaf ons feedback. Die

Rajko Disseldorp

Mary Peper

Mustafa Dönmez

optredens vond ik het meest bijzonder, omdat iedereen die optrad, deelnam aan de cursus en juist daarom misschien nog meer gespannen was. Ik voelde steeds die gezonde spanning voor en tijdens de optredens en ik vond het heel mooi om daarbij aanwezig te zijn.”

Wat heb je van Leon geleerd?

“Leon van der Zanden is een held. Ik ben onder de indruk geraakt van zijn betrokken en persoonlijke manier van lesgeven. Het lukte hem om per persoon de sterke en zwakke punten als comedian te zien en dat op een goede manier terug te geven. Daar ben ik, en volgens mij ook de anderen, enorm van gegroeid. Voor iedereen die even vastzit in zijn of haar proces, raad ik dan ook absoluut de cursus van Leon aan.”

Wat zijn je plannen in de toekomst?

“Momenteel heb ik samen met mijn broer Yuri Disseldorp een cabaretduo ‘Rajko en zijn broer’ en we hebben een impresariaat opgericht met Roel Meijvis en Tom Lash, getiteld Boomhut Zaken. In dit theaterseizoen treden we met zijn allen op in De lang zullen we leven tour. Als cabaretier in een duo samen met mijn broer voelt het nu heel goed. Daar ligt dan ook mijn ambitie. In die vorm voel ik me vrijer om meer te kunnen doen. Ik weet in ieder geval dat ik niet zal stoppen met optreden. Na elk optreden voel je dat je er beter in wordt, dat je het meer door lijkt te gaan hebben en dat gevoel is goed om ermee door te gaan.”

Hoe was het om mee te doen aan de Culture Comedy Award?

“Ik was eigenlijk van plan om voorlopig niet aan een festival mee te doen, omdat ik voelde dat ik nog niet goed genoeg was. Maar toen Leon me vroeg, ben ik toch op het aanbod

ingegaan en deed ik mee aan de Culture Comedy Award. Ik behaalde, dankzij de feedback van Leon, de finale. Ik moest openen en ik had die dag besloten om alleen maar nieuw materiaal te doen. Een totaal andere set dan in de halve finale. Ik nam daarmee risico, maar ik vond het belangrijker dat ik er een goed gevoel van kreeg en iets durfde te doen, dan dat ik die prijs zou winnen. Ik moest openen en het ging best slecht. Het publiek begreep niet wat ik deed. Maar ik liep af en ik was lang niet zo blij geweest met een optreden. Alleen maar omdat het me was gelukt om met lef op te treden, om iets te doen wat goed voelde en dat gewoon te doen. Ik liep naar de kleedkamer en ik wist dat ik niet zou winnen, maar dat maakte me niets uit.”

Marieke Peper

33 jaar, stewardess uit Hilversum

Wat is je ervaring met stand-up comedy tot nu toe?

“Ik ben in de zomer van 2011 begonnen met Standup Comedy. Ik heb toen een weekcursus gedaan in Amsterdam en daarna een paar keer opgetreden bij Open mics. Vervolgens heb ik me opgegeven voor Cabaret Festival Cameretten, deed in September auditie en stond in november 2011 in de halve finale in het Luxor Theater! In 2012 heb ik wederom een Stand-up Comedy Cursus gevolgd en af en toe gespeeld, maar vanaf 2013 heb ik het weer opgepakt en heb ik erg veel gespeeld bij Open Mics en comedyshow's door heel Nederland en ook in het buitenland. Onder andere in Singapore, San Francisco, Chicago en Johannesburg.”

Waarom heb je je opgegeven voor de cursus?

“Omdat ik me graag verder wilde ontwikkelen en een beetje vastliep met schrijven. Ik was erg zoekende. Bovendien had ik er erg behoefte aan om goede feedback te krijgen en

geregisseerd te worden. Ik wilde graag meer diepgang en inhoud verwerken in mijn materiaal, maar wist niet goed hoe. Ik heb veel geleerd van Leon en vond elke les zeer prettig.”

Zijn je verwachtingen uitgekomen?

“Zeker! Ik snap inmiddels wat er met die diepgang en inhoud wordt bedoeld en hoe ik dat het beste toe kan passen. Daarnaast heb ik ook erg veel over mezelf geleerd. De Comedy Academy is wat dat betreft best confronterend...”

Welk moment van de Academy of de Masterclass is je het meest bijgebleven?

“Je kwetsbaar durven opstellen en zien hoe de andere cursisten daarop reageren. Erg eng om te doen, maar heel leerzaam en zeker de moeite waard. Tijdens de Masterclass vond ik de energie en betrokkenheid van het publiek heel fijn. Ze deden echt mee, gaven hier en daar ook feedback en stelde vragen. Ik voelde me daardoor heel snel op mijn gemak, terwijl ik ontzettend zenuwachtig was van te voren.”

Wat heb je van Leon geleerd?

“Om me kwetsbaar op te stellen, hoe ik de spanning kan opbouwen en kan switchen van harde grappen naar een emotioneel verhaal. Meer dynamiek aanbrengen in mijn spel. Zorgen dat je een gevoel kan overbrengen naar het publiek. Leon is een hele fijne betrokken docent. Ik heb veel gehad aan zijn feedback.”

Wat zijn je stand-up plannen in de toekomst?

“Na de Academy ben ik regelmatig blijven spelen op Open Mics. Inmiddels word ik ook regelmatig geboekt voor (bedrijfs)optredens en ben ik samen met cabaretière Janneke Jager een cabarettourje aan het doen langs de kleinere theaters in Nederland. Daarnaast hosten we elke eerste woensdag van de maand een cabaretavond in café Hofman in Utrecht, Cabaret & Co. Komend jaar wil ik meer gaan stand-uppen in het buitenland, vooral in Amerika. In Nederland wil ik me meer richten op cabaret en graag gaan touren met een eigen avondvullende voorstelling.”

thinX
samenleving

plein publiek 50 dagen open

Op 2 oktober 2014 bestond het Parktheater Eindhoven precies 50 jaar. In plaats van dit jubileum op één dag te vieren, organiseerden we het hele theaterseizoen lang feestelijke activiteiten. De essentie van theater is in de afgelopen 50 jaar niet veranderd: het biedt veel goeds voor mens en maatschappij en draagt bij aan meer geluk. Dat geluk wilde het Parktheater in het jubileumjaar dan ook graag met iedereen in Eindhoven delen, via bijvoorbeeld de jubileumexpositie 'Parktheater: verleden, heden en toekomst', een veiling van theatervoorwerpen en de crowdsourced programmering PleinPubliek.

Theater als buurthuis

Op 2 oktober gingen de deuren vanaf 9.00 uur 's ochtends open voor PleinPubliek: het laagdrempelige jubileum-evenement dat 'voor en door de stad' werd ingevuld. Het Parktheater nodigde Eindhovenaren uit om het theater als hun buurthuis te gebruiken. Zij konden initiatieven aanmelden, die ze vervolgens konden uitvoeren in het theater. Met PleinPubliek wilde het Parktheater vijftig dagen lang onderzoeken hoe zij het gebouw meer open kon stellen voor haar stadsgenoten. In plaats van 's avonds pas de deuren te openen, gebeurde dat 's ochtends. In het gebouw was gedurende de hele dag de Jubileumexpositie te bezoeken.

's Middags konden bezoekers genieten van de Stadslunch, waaromheen allerlei activiteiten plaatsvonden die bedacht en uitgevoerd werden door mensen uit de stad. Een Moordspel, Schimmentheater, volksdansles voor 50plussers, GeluksLAB, lunchconcerten- en voorstellingen, een escaperoom, een huiskamergoochelaar en glow in the dark schminken zijn een aantal voorbeelden van PleinPubliek activiteiten. We waren aangenaam verrast door het grote aantal initiatieven die werden aangemeld.

Verstoppertje voor volwassenen

Naast de initiatieven uit de stad organiseerde het theater ook zelf een aantal activiteiten die als cadeau aan de stad werden aangeboden. Zo gaf een toneelmeester yogales in een kleedkamer, waren er woensdagmiddagen waarop kinderen mochten komen keten, theatrale vrijdagmiddagborrels en zondagochtendconcerten. Één van de populairste activiteiten was het verstoppertje spelen voor volwassenen. Ruim vijftig enthousiastelingen speelden fanatiek mee. Via Twitter werden er foto's en hints gestuurd van verstopplekken.

PleinPubliek werd met zo'n grote waardering ontvangen, dat het Parktheater besloten heeft dagelijks de deuren open te houden. Ook met de Stadslunch zijn we doorgegaan. En we blijven open staan voor bijzondere initiatieven uit de stad!

Als afsluiting van het jubileum vond op 24 juni de Parktheaterveiling plaats, waarvan de opbrengsten ten goede kwamen aan het culturaanbod en het cultuurpubliek van de toekomst. Zodat we ook de komende vijftig jaar een bijdrage kunnen leveren aan geluk voor de inwoners van Eindhoven en omgeving.

Veilingitems

Op 2 oktober begonnen we met het verzamelen van veilingitems. We vroegen artiesten, gezelschappen, impresariaten en bedrijven om een voorwerp aan te dragen. Er werd enthousiast gehoor gegeven aan onze oproep, zodat we op 24 juni vijftig bijzondere items konden veilen. Zo doneerden Guido Weijers, Jochem Myjer en Opera Zuid kostuums en kon er geboden worden op een huiskameroptreden van cabaretier Jasper van Kuijk en een workshop van de topdansers van ICKamsterdam. NTGent stelde zelfs een heel theaterweekend weekend samen. Het bestond uit een overnachting in het artiestenappartement van NTGent, twee kaartjes kreeg voor de voorstelling Tauberbach, een rondleiding in het theater en drankjes. De Wert

Accountants & Belastingadviseurs stelde, samen met 2Do Events en BBQenzo.nl, een bedrijfsuitje samen voor twintig personen. Deelnemers konden vooraf een Persoonlijke Profiel Analyse invullen. Vervolgens konden ze een middag activiteiten ondernemen die gericht waren op het verbeteren van het eigen inzicht in het werkgedrag en dat van collega's. Als afsluiting was er een BBQ.

Veiling-items

Philipszaal werd veilinghuis

Voor de veiling werd de Philipszaal omgetoverd tot veilinghuis in café chantant-stijl. Oscar Kocken was veilingmeester en wist met enthousiasme en humor de bezoekers te verleiden tot bieden. Jan Janssen, oud- gerechtsdeurwaarder, hield toezicht op een eerlijk verloop van de veiling. Tussen het veilen door waren er verrassende performances van de talentvolle jonge makers van thinX te zien. Oscar de Boer zong een lied waar Kim Leeuw op danste en deed een sketch met Jeroens Clan. André Grekhov liet een scène zien uit zijn voorstelling *Dreamscape*. Marcel Osterop schreef ter plekke het lied *De Veilingpolka*, dat hij aan het einde van de avond ten gehore bracht.

Opbrengst veiling

Er werd een bedrag opgehaald van € 8.965,-. Deze opbrengst werd verdeeld over drie fondsen: het innovatiefonds thinX, het educatiefonds van het Parktheater en het Jeugdcultuurfonds Eindhoven.

Met het educatiefonds maken we het mogelijk dat alle 77 basisscholen in Eindhoven één keer per jaar gratis een voorstelling in het Parktheater kunnen bezoeken. Het Jeugdcultuurfonds Eindhoven richt zich op het wegnemen van de financiële drempels voor kinderen in achterstandsposities om zich te ontwikkelen in minstens één kunstdiscipline.

**Kaartjes voor Lonely Together blijven heel lonely alleen.
Het op maat gemaakte shirt dat vindt zijn eigenaar meteen.
Het kostuum van Guido Weijers gaat aan veel neuzen voorbij;
Voor veel geld, en exclusief de doekoe's voor de stomerij.**

**Deze carnaval gaat iemand als een cabaretier verkleed.
Als men denkt; "t is Jochem Meyer!"; weet dan da'k wel beter weet.**

← **Deze carnaval gaat iemand ook als Petra Laseur.
Ali B's pet heeft geen krabbel nog, maar vast al wel zijn geur.**

**Dan die operakostuums; die zijn wel wat voor die mevrouw,
die al die hoedjes had gekocht, al wordt dat wel een hoop gesjouw.
En de hartjespoef daarginds gaat ook al met een bieder mee,
ook al vind ik het design ervan persoonlijk nogal gay.**

De Veilingpolka van Marcel Osterop

geluk voor eindhoven

Parktheater en Fontys Hogescholen willen bijdragen aan wat meer geluk in Eindhoven. Geluk was het jubileumthema van het 50-jarige theater en ligt in het verlengde van de missie van het theater om bezoekers écht te raken. En ook binnen het onderwijs neemt geluk een steeds belangrijkere rol in. Zo leidt Fontys Hogeschool HRM en Psychologie studenten voortaan op voor de 'Economie van het Geluk'.

Daarom organiseerden ze in de week rond de internationale dag van het geluk (20 maart) tal van educatieve en culturele bijeenkomsten rond dit thema. Van 16 tot 20 maart 2015 was het de week van *Geluk voor Eindhoven*, een cadeau aan de stad en zijn inwoners.

Hoe werkt geluk?

De Geluksweek werd geopend door de Vlaming Leo Bormans. Hij is geluksambassadeur en samensteller van het World Book of Happiness, schrijver en inspirator en reist de wereld rond als 'Ambassador of Happiness & Quality of Life'. Tijdens zijn lezing vertelde hij over zijn zoektocht naar optimisme in hemzelf en in de wereld om hem heen. Hij gaf concrete tips en voorbeelden die bijdragen tot een wereld van geluk voor onszelf en voor anderen: wie zich optimistisch opstelt is gelukkiger, gezonder en succesvoller in studie, relaties, beroep en vriendschap.

Ook gaf wetenschapsjournalist Mark Mieras een lezing over de werking van geluk en wat je kunt doen om gelukkiger te worden. Hij vertaalt de bevindingen van hersenonderzoekers voor de 'gewone' mensen voor wie deze kennis van waarde

is. Zijn lezing werd afgesloten door cabaretduo Koops & De Graaf, die in hun voorstelling antwoorden gaven op belangrijke vragen als: is geluk maakbaar? Maakt geld gelukkig? Hoeveel geluk zit er in ongeluk?

Bij Natlab werd de documentaire *Bogotá Change* uitgezonden. De documentaire gaat over hoe Bogotá door twee burgermeesters van één van de meest onleefbare steden ter wereld werd getransformeerd tot een plek met vele kilometers fietspad, lommerrijke parken, sportvelden, speelplaatsen en bibliotheken. Voor leerkrachten en schooldirecteuren gaven cabaretier Peter Heerschop en onderwijskundige Marcel van Herpen een lezing over geluk in het onderwijs. De week werd afgesloten met de feestelijke Nacht van het Geluk in de Effenaar.

Onderzoek

Voorafgaand aan *Geluk voor Eindhoven* zochten studenten van Fontys Hogeschool HRM en Psychologie samen met het Parktheater naar geluksplekken in Eindhoven. Ze deden dat onder begeleiding van Leo Bormans. De geluksplekken zijn zijn idee. De studenten gingen een aantal Eindhovense wijken in om te ontdekken waar Eindhovenaren gelukkig zijn en richtten een aantal van die plekken zo in dat die ook bij kunnen dragen aan het geluk van anderen.

Geluksplekken

De 'Ambassade van Geluk' van het Parktheater en Fontys selecteerde elf plekken uit alle voorstellingen van de buurtbewoners. Een aantal voorbeelden zijn het voormalige Philipsterrein Strijp-S, de Woenselse Markt, wijkcentrum

't Bellefort en High Tech Campus Eindhoven.

Op elk van die plekken werden informatiebordjes geplaatst, waarop ook drie tips staan waar je mee aan de slag kunt om te werken aan je eigen geluk. De tips zijn gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek over maakbaar geluk. Wie ze op een eigen, creatieve manier uitvoert maakt kans om effectief een beetje gelukkiger te worden. De plekken zijn hierdoor spiegels voor persoonlijke reflectie. Op 30 maart 2015 werden deze plekken onthuld. Een beschrijving van alle geluksplekken in Eindhoven is te vinden op gelukvooreindhoven.nl. Ook is er bij de VVW van Eindhoven de brochure Geluksplekken Eindhoven te krijgen waarin alle plekken en bijbehorende tips zijn verzameld.

De geluksplekken maken deel uit van een internationaal netwerk, die te vinden zijn op hapspots.org. Daar kunnen ook nieuwe geluksplekken genomineerd worden.

The World Book of Happiness

In *The World Book of Happiness* verzamelde Leo Bormans de wetenschappelijke inzichten over geluk van honderd professoren uit vijftig landen. Het boek is in twaalf talen vertaald en werd door voormalig Europees Voorzitter Herman Van Rompuy cadeau gedaan aan alle wereldleiders. De gelukstips zijn gebaseerd op grootschalig onderzoek van de Universiteit van Leuven naar het effect van positieve interventies op 7000 mensen, te vinden in de jaarlijkse

Geluk voor Eindhoven wint Denk Groter Prijs

De opening van het nieuwe studiejaar is voor Fontys Hogescholen het moment van uitreiking van de Denk Groter Prijs, voor een medewerker of student die een bijzondere bijdrage levert aan het onderwijs van Fontys. Tijdens de uitreiking op maandag 31 augustus 2015 mocht Erwin Hoeks van de dienst Marketing en Communicatie de prijs in ontvangst nemen voor het ontwikkelen van *Geluk voor Eindhoven*.

Deel jouw geluksplek

De zoektocht naar Geluksplekken in Eindhoven gaat door. Iedereen heeft wel een plek die bijdraagt aan zijn of haar geluk. Mensen die een plek willen delen kunnen mailen naar geluksplekken@fontys.nl of twitteren met [#hapspots040](https://twitter.com/hapspots040).

Gelukskalender (Een jaar vol geluk) en in *De Schatkist vol Geluk*. De resultaten zijn te lezen in het boek *Veel Geluk*. Hoe we ons geluk en dat van anderen kunnen versterken. Leo Bormans schrijft: "We hoeven niet elke dag te stralen en even gelukkig te zijn. Elke mens heeft recht op twijfel en verdriet. Maar het deeltje van ons geluk (40%) dat maakbaar is, hebben we in eigen hand.

Het gaat om de manier waarop we naar de dingen kijken en de actie die we ondernemen voor ons eigen geluk en dat van andere mensen. Wie hoopvol en gelukkig is, wil dat immers ook altijd vooral delen met anderen. Daarom delen de inwoners van Eindhoven met plezier hun geluk met jou."

HAPSPOTS.ORG

GELUKVOOREINDHOVEN.NL

Na twee succesvolle edities van RAAK, waarin basisschoolkinderen uit de omgeving de kans kregen om hun theatertalenten te ontdekken en ontwikkelen, gooiden we het vorig seizoen over een andere boeg. We gingen de samenwerking aan met School 23 om zo jongeren die zelden of nooit naar het theater gaan een kans te geven om kennis te maken met cultuur en hun (verborgen) talent te ontdekken en te ontwikkelen.

School 23

School 23 is een onderdeel van het Summa College. School 23 is er voor iedereen die extra hulp nodig heeft op weg naar een diploma, werk of een vervolgopleiding. Bijvoorbeeld omdat iemand de Nederlandse taal niet goed beheerst, nog niet weet welk beroep hij of zij wil leren, of het gewoon moeilijk vindt om te leren of op school te zitten. School 23 biedt onderwijs op Niveau MBO 1 en loopbaantrainingen op maat.

Talent staat centraal

Zowel het ontdekken van het eigen talent als het kijken naar en leren van talenten van anderen stond centraal tijdens project RAAK. Het Parktheater bood de leerlingen van School 23 de mogelijkheid om kennis te maken met cultuur en ging de uitdaging aan om samen met deze jongeren een cultureel divers en interessant programma te maken. Door middel van workshops van experts in een professionele omgeving werden de leerlingen hierin ondersteund.

Jetje Jung (teamleider bij School 23), schreef een blog over RAAK:

“We organiseerden drie cultuurdagen. Alle tweehonderd leerlingen van School 23 kregen een rondleiding in het Parktheater, waarbij ze een kijkje namen achter de schermen. Een leuke manier om ook de arbeidsmogelijkheden binnen de culturele sector te laten zien, zoals bijvoorbeeld de horeca of techniek. Aansluitend volgden ze workshops dans, rap en spel van Dynamo. De docenten van Dynamo zijn gewend om met de doelgroep van School 23 te werken. Dat was fijn.”

Enthousiasme

“We hoopten na afloop van de workshops dertig leerlingen enthousiast te krijgen om aan een voorstelling mee te werken.

Uiteindelijk zijn dat er bijna zestig! In plaats van audities te houden, besloten we iedereen aan de voorstelling mee te laten doen. Het leuke is dat leerlingen van onze vier afdelingen samenwerken in aanloop naar de voorstelling. Door de hele school zijn leerlingen ermee bezig. Leerlingen die niet meespelen, maken bij handvaardigheid en techniek decorstukken.”

Verborgene talenten

“Rode draad in de voorstelling is *Heartbeat*. Passie, liefde, ritme, gevoel,... alles wat je kan raken, voel je deze avond terug per hartslag. Het was een hele opgave om in zo'n korte tijd met zoveel mensen een voorstelling te maken. Alles moest in vier trainingsmiddagen vorm krijgen. Maar de aanloop er naartoe en de voorstelling waren een succes. Ik vond het heel bijzonder alle verborgene talent te ontdekken. Zo bleek bijvoorbeeld iemand van wie ik dat nooit verwacht had fantastisch piano te spelen. De intentie voor een vervolg is zeker aanwezig; een datum is zelfs al geprikt!”

Dynamo

“De workshops werden verzorgd door docenten van Dynamo. Dynamo is een creatief platform voor jong talent. Een jongerencentrum, podium, workshopruimte en school in één. Jong talent kan zich bij Dynamo ontwikkelen binnen de disciplines dans, muziek, kunst, cultuur, sport en nieuwe media. Daarbinnen ligt de focus vooral op de subculturen Urban, Rock en Dance.”

Ook twee studenten van RAAK aan het woord

Esther Nna Emeka (student AKA Economie & Handel – School 23:

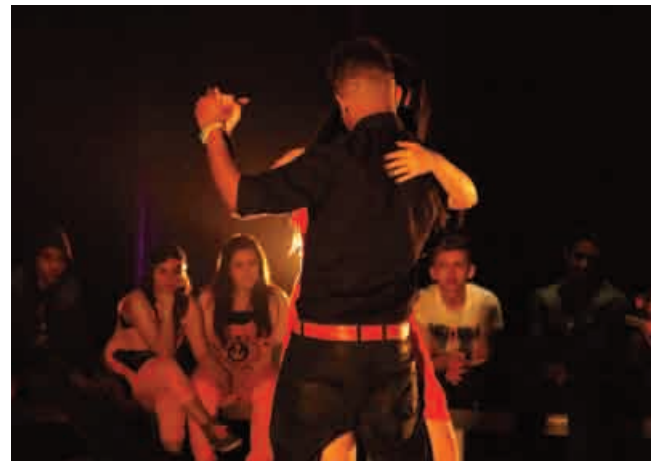
“Samen met ongeveer zestig andere studenten van School 23 doe ik mee aan de voorstelling ‘Heartbeat’. De voorstelling gaat over alles waar je hart sneller van gaat kloppen. Bij mij is dat van muziek en creativiteit. Tijdens de voorstelling acteer en zing ik.

Door dit project kan ik proberen hoe ver ik met zingen en acteren kan gaan. Ik heb vaker op een podium gezongen, bijvoorbeeld toen mijn ouders achttien jaar getrouwd waren. Acteren leek me leuk, maar was nieuw voor mij. Na de voorstelling meld ik me misschien aan voor acteerlessen. Het

lijkt me leuk iets met mijn creativiteit te blijven doen.

Het eerste onderdeel van RAAK! was de cultuurdag in het Parktheater. Voor onze klas was dat een soort excursie. We kregen een rondleiding achter de schermen. Daarna volgden we samen workshops rap, acteren, zang en dans. Hierna werd gevraagd of we mee wilden doen aan een voorstelling. Samen met mijn beste vriendin meldde ik me aan voor het zingen. Toen ze later vroegen of iemand kon invallen voor één van de acteurs, zei ik dat ik het er graag bij wilde doen. Ik ben de enige uit mijn klas die aan de voorstelling meedoet. Sommige anderen die meedoen kende ik al, zoals mijn beste vriendin. Dat was fijn. Nu maak ik op school ook wel eens een praatje met de anderen uit de groep die ik nog niet kende. Leuk om nieuwe mensen te leren kennen en te ontdekken dat er zoveel talent op onze school is.

We hopen bij de voorstelling op ongeveer 400 bezoekers. Ik heb zelf veel mensen uitgenodigd: mijn ouders, familie en kennissen. Ook mijn mentor en een paar klasgenoten komen. Zo'n groot publiek vind ik een beetje spannend, maar ik probeer me er niet druk over te maken. Ik ben er wel klaar voor. De generale repetitie hebben we gehad en die ging goed.”

Mustapha Conteh (student School 23):

“Samen met vrienden stond ik op het podium bij de voorstelling *Heartbeat*. Er was een volle zaal: ongeveer 300 mensen kwamen kijken. Toen ik iedereen zag zitten, werd ik heel nerveus. Gelukkig voelde ik me weer normaal toen we begonnen te rappen. Het ging heel goed. Ik ben dankbaar dat ik de kans kreeg om mee te doen. Ik zou het leuk vinden als ze zo’n soort show elk jaar zouden organiseren, zodat veel meer mensen die kans krijgen.

Ik vond het leuk om mee te doen. Ik houd ervan op het podium te staan. De workshops waren soms wel best spannend omdat je dan ook dingen moet doen die je nog niet kent. Het was goed om talenten te ontdekken. Daarna mochten we ons aanmelden voor het optreden. Natuurlijk wilde ik meedoen.

Optreden was voor mij niet nieuw. Ik heb al eerder grote optredens gedaan. Dit keer ging het volgens mij wel beter. Ik heb door Raak meer zelfvertrouwen gekregen. Mensen zeiden bij de repetities dat ik veel talent heb. Ik kreeg complimenten over mijn stem. Ook gaven ze me goede tips, zoals dat ik veel meer in het publiek moet kijken. Eigenlijk is rappen een beetje als acteren.

Ik heb geleerd mijn gevoelens meer te laten zien. Het liefst wil ik van rappen mijn werk maken. Mijn doel is naar de Herman Brood academie te gaan. Daarvoor heb ik Niveau 3 nodig. Ik vind het belangrijk ook een ‘plan B’ te hebben. Daarom wil ik ook een andere opleiding doen, zoals Retail/Verkoop of Horeca. Na dit jaar hoop ik met Niveau 2 te beginnen. Of dat lukt, hangt af van mijn lees- en schrijftoets. Als ik het niet haal, doe ik eerst Entree. Het leuke is dat ik niet alleen beter mijn best doe nu ik weet wat ik wil, maar ook meer inspiratie heb voor mijn raps.”

PARKTHEATER.NL/RAAK

dance for health

Sinds juni 2015 kunnen mensen met de ziekte van Parkinson en hun partners bewegingslessen van Dance for Health volgen in het Parktheater. Wekelijks geven docenten van Dance for Health les op de grote foyer van het theater. Inmiddels worden in negen steden lessen verzorgd, onder meer bij Introdans in Arnhem, Scapino Ballet in Rotterdam en in het Chassé Theater in Breda.

Marc Vlemmix, initiator Dance for Health:

“Op 37-jarige leeftijd kreeg ik de diagnose Parkinson. Een tijd lang heb ik geprobeerd het te negeren, maar het werd van kwaad tot erger. Er moest wat gebeuren. Het antwoord bleek recht voor mijn neus te liggen: Dansen! Als directeur van een professioneel danshuis werd ik elke dag omringd door professionele dansers, die op een creatieve manier met hun lijf werken. Ik vroeg balletmeester Andrew Greenwood mij dansles te geven. Dat begon stijf en onwennig, maar het gaf me al snel een gevoel van vrijheid. Bewegen kon ook gewoon weer leuk zijn. Al snel ontdekte ik dat dansen mij helpt mijn

motoriek te verbeteren en om hernieuwd vertrouwen te krijgen in mijn lichaam. Natuurlijk is door het dansen de Parkinson niet weg, maar als je lekker in je vel zit bepaalt Parkinson niet de kwaliteit van je leven, maar jijzelf. Dáár zit de sleutel. Deze ervaring wil ik delen met anderen, en daarom heb ik samen met Andrew Greenwood Dance for Health opgericht.”

Dance for Health Bewegingsprogramma's

Parkinson, Reuma en MS kunnen het gevoel van contact met je lichaam verstoren. Veel gangbare bewegingen zoals lopen, schrijven of iets vastpakken, wat de meeste mensen als vanzelfsprekend ervaren, worden aangetast. Dat heeft invloed op alle facetten van het dagelijks leven.

Het Dance for Health bewegingsprogramma combineert kennis en specifieke ervaring uit de moderne dans, klassiek ballet, andere dansvormen en fysiotherapie.

Door middel van dans, muziek en verbeeldingskracht werken de docenten aan balans, flexibiliteit, kracht, coördinatie en houding.

Deelnemer John Meulensteen, danser (Tilburg):

“Dansen bleek voor mij een misleidend woord. Het is geen stijldansen, ballet of moderne dans, maar een manier van bewegen op muziek die erg weldadig bleek voor een Parkinsonpatiënt als ik. Al was het maar omdat je niet als patiënt gezien wordt, maar als ‘danser’. De inzet van je lichaam in combinatie met je brein brengt nieuwe mogelijkheden voor bewegen. Daar komt bij dat we na afloop van iedere sessie gezamenlijk koffie drinken en bijpraten en dat geeft een goed teamgevoel. Ik raad iedereen aan om dit eens te ervaren.”

Dat blijven bewegen voor mensen met bewegingsbeperkingen goed is, is al langer bekend. Bewegen op muziek is dan een welkome aanvulling op alles wat al moet, omdat het leuk is! Recent wetenschappelijk onderzoek naar Parkinson en dans laat zien dat bewegen in de vorm van dans op vele niveaus bijzonder effectief kan zijn.

Prof. dr. Bas Bloem, hoogleraar neurologische bewegingsstoornissen aan de Radboud Universiteit, oprichter Parkinson Centrum Nijmegen (ParC), MijnZorgNet en ParkinsonNet:

“Wekelijkse danslessen hebben direct effect op stijfheid, fijne motoriek en gezichtsuitdrukking. Bovendien is de kwaliteit van leven van patiënten en hun verzorgers verbeterd. Kortom, dans is een zeer efficiënte activiteit om de mobiliteit en het welzijn van Parkinsonpatiënten te verbeteren. De meeste patiënten vinden het moeilijk om een actief leven te leiden. Dans is een interessante manier om te bewegen voor mensen met Parkinson. Ten eerste omdat het een plezierige manier van bewegen is, ten tweede omdat het een zeer sociale manier van bewegen is en ten derde - en dat is uniek voor dansen - het is een compleet andere manier van bewegen.”

DANCEFORHEALTH.NL

het salon ff buurten

In seizoen 2013-2014 namen Adelheid Roosen / Zina en honderd bewoners van Eindhoven de voorstelling *Dantons Dood* van Toneelgroep Amsterdam en het Parktheater hun intrek in de Grote Zaal op de toneelvloer. Tijdens *De Oversteek* rolden zij aan het einde van de voorstelling hun slaapzakken uit en brachten de nacht door in het decor van de voorstelling. Adelheid Roosen wilde hiermee bereiken dat schouwburgen even bereikbaar worden als buurt-huizen. Bij het ontbijt beloofde Giel Pastoor dat, als de deelnemers een droom hadden op theatergebied, het Parktheater hen hierbij zou ondersteunen. Een groot deel van de 'Overstekers' had de smaak te pakken gekregen en wilden graag eens in de Grote Zaal van het theater spelen. Zij verenigden zich in Het Salon en maakten samen de voorstelling *FF Buurten*. Die voorstelling speelde op 26 en 27 juni 2015 in en om het theater.

Mirjam van Gogh, die de buurtbewoners namens Zina had begeleid bij *De Oversteek*, begeleidde de spelers ook nu weer. Ze ondersteunde hen bij het oprichten van een stichting en trok regisseurs aan om de voorstelling met de groep te gaan maken. Michèle Rijzewijk, Luka Kooijmans en Liesbeth Colthof zijn met de groep aan de slag gegaan. Onder hun

leiding trokken de spelers de verschillende buurten van Eindhoven in, om buurtbewoners te ontmoeten en hun verhalen te verzamelen. Op basis van deze ervaringen werden verschillende scènes gemaakt. Deze scènes werden uiteindelijk gespeeld op verschillende plekken in het Stadswandelpark naast het theater, op het toneel van de

grote zaal, tussen de stoelen van de zaal en in de kleedkamers. Bezoekers liepen van de ene scène naar de andere.

Mirjam van Gogh, productieleidster:

“Het enthousiasme onder de deelnemers van *De Oversteek* om een vervolgproject te doen was groot. Zij wilden wel in de Grote Zaal spelen. Dit leek me wat overmoedig, maar na een paar gesprekken begonnen de plannen te groeien, sloten enthousiaste makers zich bij ons aan en voor we het wisten waren we bezig grootse plannen uit te voeren. Het Salon ontstond als vereniging en is inmiddels een hechte club. Ik heb me tijdens dit proces heel dankbaar gevoeld voor het vertrouwen van de deelnemers. Ze stapten weer in een avontuur, waarvan de uitkomst totaal onbekend was. Het was ook een lange weg, met de wijkacties, voorzichtige probeersels om de opgedane ervaringen om te zetten in materiaal. Om uiteindelijk een voorstelling te spelen die logistiek best veel van ze vroeg, zonder dat we een generale hebben gehad. Dit was alleen maar mogelijk door het vertrouwen in elkaar, in ons, in zichzelf. Het zou wel goed komen, en daardoor kwam het ook goed.

Toen ik in het begin de deelnemers hoorde praten over wat ze hadden meegemaakt in de wijk, door aan te bellen aan

deuren, door te observeren wat er op straat om hen heen gebeurde, door samen daar over te fantaseren. Toen was voor mij het hele project eigenlijk al geslaagd. Zoals iedereen zich openstelde voor de ander, voor de mensen om hen heen. Er werd *Ontmoet*, met een hoofdletter. Wat het eindresultaat ook zou worden, de missie was nu al geslaagd.

En ondertussen groeide de hoeveelheid materiaal. Zoveel mooie scènes. Er kwam een film. Er kwam muziek. Er kwam een kunstproject. Het werd steeds duidelijker dat het niet iets kleins zou worden in het Parktheater, maar een festival van ervaringen.

En hoe groot het ook werd, hoe hard we ook hebben gewerkt, ik heb er elke seconde vertrouwen in gehad. Want ik wist dat we het met elkaar zouden oplossen. Al zou er een scène niet goed gaan, al zou er iets vergeten worden, met elkaar zouden we het oplossen. Zo goed was die grote groep naar elkaar toe gegroeid. Dat is wat mij betreft ook het belangrijkste wat we met *FF Buurten* hebben laten zien: de kracht van het samen zijn, de kracht van het openstellen. Het was het bewijs dat we samen heel veel kunnen.

En we gaan meteen door. Nu samen met (On)breekbaar en Vitalis Berckelhof. En tegelijkertijd met Hermes / Connexion. Het lijkt dat Het Salon bezig is haar plek in de stad te vinden. Dat deze mooie, moedige mensen nog vaker van zich gaan laten horen.”

Gertoine Hormes, speler:

“Ik ben van nature niet zo positief ingesteld en ik ben altijd opzoek naar spanning een uitdaging.

En het was een uitdaging. De eerste keer dat we bij elkaar kwamen dacht ik dat het niets zou worden.

Ik heb zelf al vele jaren toneel gespeeld en ik heb altijd het gevoel een schilder te zijn. Die begint met een wit doek en probeert er altijd kleur in te brengen. Toen wij de wijk in gingen zag ik al veel kleur, door de verrassende verhalen die de mensen vertelden. Door hoe open ze waren. Het omgekeerde van wat ik ervaar als toneelspeler overkwam mij nu. Het veranderde te veel. De lijnen was ik op een gegeven

moment kwijt. Dat vage bleef eigenlijk hangen tot vlak voor de uitvoering. Het verbaast me zelfs dat het publiek toch een mooie uitvoering kreeg te zien. Het werd een project dat, ook dankzij het mooie weer, een schouwspel werd met mooie kleuren. Het werd uiteindelijk een mooie Mondriaan.”

Marjo van der Knaap, speelster:

“Ik was al wel wat gewend, na mijn deelname aan 100Femmes en De Oversteek, maar FF Buurten met Het Salon was wederom een hele bijzondere ervaring. Nu was het vooral spannend, omdat we (ook de regisseurs) lange tijd niet wisten hoe de uiteindelijke voorstelling er uit zou gaan zien. Maar eigenlijk was dat helemaal niet erg. Het was theater maken in het nu. Nu spelen, beleven, uitproberen, ervaren, tegenkomen, openen, sluiten, lachen, balen, zuchten, wachten, ontmoeten.

We zijn een echte groep geworden. Ik heb mensen leren kennen die ik anders nooit tegen zou zijn gekomen. Sommigen mensen, die totaal anders zijn dan ik en eigenlijk een beetje in mijn allergiezone zitten, heb ik ook leren waarderen. Want iedereen heeft iets leuks, grappigs, ontwapenends, stoers, moois.

We zoeken elkaar nog steeds op, ook buiten de repetities en de voorstelling. Sommigen gaan samen uit, pakken een terrasje, gaan naar de film of een evenement.

Wat ik ook bijzonder vind is een ontmoeting met een dame, toen we in de wijk Tivoli bij de deuren langs gingen voor inspiratie en verhalen over ontmoetingen. Ze vond ons project zo leuk en heeft zich uiteindelijk bij ons aangesloten en een bijzondere ontwikkeling doorgemaakt. Zij had voor ons haar voordeur geopend, en wij openden voor haar de deur naar het theater.”

Bas van Loon, speler:

“Mijn eerste kennismaking met Het Salon was op een natte novemberavond in een voormalig cafézaaltje. Het was de reünie van deelnemers aan het toneelstuk Danton's Dood. Door de ontmoeting op het podium is onder sommige mensen het plan ontstaan om op deze laagdrempelige manier verder te gaan met theater. Theater zou voor en van iedereen moeten zijn!

Er wordt tijdens de bijeenkomst gesproken over het oprichting van de stichting Het Salon, die in deze behoefte moest gaan voorzien. Er stelden zich regisseurs voor die bereid waren met de groep te gaan werken en er werden wat toneel oefeningen gedaan die meteen als kennismaking dienden. Zo kan ik me herinneren dat we in een grote kring stonden en een voor een onaangekondigd naar voren moesten stappen terwijl we onze naam opzeiden, dat we elkaar daarna met ogen dicht moesten betasten en raden wie we voor ons hadden en dat we voor iemand in de kring mochten stappen om die persoon toe te zingen. Ik vond dit toen een hele bevrijdende ervaring. Zowel toen er door een onbekende voor mij gezongen werd, als toen ik iemand toezong die ik nog niet kende.

Met groepen trokken we de wijk in, ongeacht de weersomstandigheden, om te ervaren hoe daar geleefd wordt en hoe mensen er tot elkaar staan en tot ons als bezoekers.

We hebben soms gewoon bij mensen aangebeld om te vragen of ze een verhaal hadden. We eindigden meestal in een buurthuisje waar we ook begonnen.

In de repetities werd door de deelnemers onder leiding van de regisseurs al grofweg vormgegeven aan de ervaringen en ideeën die verzameld waren. Maar ook werden er meer algemene toneel oefeningen gedaan om bijvoorbeeld losser in je lichaam of stem te komen, je bewust te worden van je bewegingen en van de groep.”

Frits van Geffen, speler:

“Voor mij was het vooral van belang dat het zou gaan over ‘ontmoeten’, het ontmoeten van elkaar, het ontmoeten van willekeurig andere mensen: mensen niet voorbij lopen maar zien, aankijken, contact maken, praten, dichterbij elkaar komen. Dat werd en is de intentie van Het Salon.

Terugkijkend ervaar ik de hele periode als fijn. De warme onderlinge contacten toen we op pad waren in de wijken en de vaak heel plezierige, soms indringende, gesprekken met bewoners; het met vallen en opstaan repeteren van scènes onder leiding van toneelmakers die toch ook weer elk een eigen aanpak hadden, maar het toch goed tot een geheel leidden. Soms moesten scènes als onhaalbaar worden afgevoerd, vaak groeiden ze tot mooie, spannende en gevoelige beelden waarin iedereen tot haar/zijn recht kwam; de optredens in en rond het Parktheater waarin uiteindelijk ieder van ons het beste gaf om er iets moois van te maken. Waarin we denk ik ook geslaagd zijn.

In ieder geval was het voor mij een bijzondere ervaring die ik voor geen goud had willen missen. En dat laatste geldt ook voor de onderlinge contacten met de ruim vijftig zo heel verschillende mensen.

Graag ga ik door met het ontmoeten. Van hen en van andere mensen.”

HETSALON.NL

In 2012 vertelden een aantal ex-dak- en thuislozen hun verhaal tijdens de voorstelling *Straatmonologen*. In seizoen 2014-2015 maakte regisseuse Michèle Rijzewijk met een aantal van hen en een aantal nieuwe spelers de voorstelling *Orpheus, verhalen van de straat*. In de voorstelling verbond Michèle de eigen verhalen van de acteurs aan de mythe van Orpheus.

Winnen van vertrouwen

Voor Marianne, Anneke en Frank was het podium bekend terrein door hun optreden in de voorstelling *Straatmonologen*. Voor Asad, Danny en Diane was het podium betreden een geheel nieuwe stap. Het delen van hele heftige persoonlijke emotionele gebeurtenissen is dan ook een ongelooflijk knappe prestatie.

Michèle werkte een aantal maanden met de spelers, waarbij de meeste tijd ging zitten in het winnen van hun vertrouwen. Alleen dan durven de spelers hun bijzondere en persoonlijke verhalen, vol leed en humor, te vertellen.

Orpheus in het Brabants

De verhalen van de acteurs werden versterkt door filmpjes die gemaakt werden door Lenny van de Schoor. De filmpjes

verwezen naar persoonlijke ervaringen, wensen en dromen van de spelers. De rode draad tijdens de voorstelling werd gevormd door liedjes waarin de mythe van Orpheus in Brabants dialect werd verteld. De liedjes werden geschreven en vertolkt door Elco Weitering (van de band Def Americans) en Hans D'Olivat (van de Tilburg Cowboys).

Nog nooit zo trots geweest

Over het maken van de voorstelling schreef Michèle: "Een voorstelling maken met ex-daklozen... Ik weet nog dat ik na de eerste repetitie totaal in de war was. Zoveel heftige verhalen, zulke sterke persoonlijkheden. Hoe kwam ik erbij dat ik dit zou kunnen, vers afgestudeerd van de Academie voor Theater? In het begin was ik me er dan ook heel erg van bewust hoeveel onze werelden verschilden. Maar dat was ook juist de reden dat ik met deze doelgroep wilde werken. Na die eerste repetitie ben ik maanden bezig geweest om het vertrouwen te winnen. Dat was eigenlijk het moeilijkste. Het gebeurde meer dan eens dat er iemand woedend de repetitie uit liep "omdat hij echt niet van die stomme oefeningetjes ging doen".

Gelukkig raakte ik hierdoor niet van slag. Maar ondertussen, tussen al dat commentaar door, stelde iedereen zich wel

steeds meer open, naar elkaar en naar mij toe. Je zag dat ze wel wilden, maar dat ze het gewoon doodeng vonden. Toen ik uiteindelijk ontwikkeling begon te zien en het zelfvertrouwen en plezier van de spelers zag toenemen, wist ik waar ik het voor deed. En toen ik eenmaal het vertrouwen had gewonnen, wist ik dat we iets moois konden maken met z'n allen.

Er was alleen één stress-factor met deze groep: je weet nooit wie er op komt dagen. Dat was altijd een verrassing. Onbereikbaar omdat ze geen vaste verblijfplaats hadden en onbetrouwbaar, want “er zijn echt wel belangrijkere dingen dan toneeltje spelen”. Dus aan mij de taak om een concept te

bedenken waarin altijd iemand kon uitvallen, want de kans dat iemand niet zou komen opdagen bij de voorstelling, was reëel. Dat zorgde dan ook tot op de laatste voorstellingsdag nog voor stress, toen één van de spelers het voor elkaar kreeg om pas een half uur voor de voorstelling op te komen dagen. Ik was al bezig met een back-up plan, toen hij op zijn dooie gemak aan kwam zetten en zei: “Maar ik zou jou toch nooit in de steek laten.”

En dan die staande ovatie op het eind. Ik heb nog nooit een publiek zo hard horen klappen. En ik ben nog nooit zo trots geweest op mijn spelers. Dat applaus was zo verdiend!”

thinX
generaties

live uitzending in vitalis woonzorg groep

Omdat we het belangrijk vinden om alle generaties bij het theater te blijven betrekken, gingen we de samenwerking aan met Vitalis, een woonzorggroep voor hoogbejaarden. Veel bewoners kunnen het theater niet meer bezoeken, maar willen nog wel graag voorstellingen zien. In samenwerking met Studio040, Het Nationale Ballet, Opera Zuid en Jacqueline de Savornin Lohman zonden we drie voorstellingen live uit in negen woningen van Vitalis.

Schrijver en theatermaker Oscar Kocken bezocht de uitzending van de voorstelling van de Junior Company van Het Nationale Ballet die live werd uitgezonden. Hij schreef hierover een artikel, dat eerder verscheen in Theatermaker.

Het is nog ruim een uur voor aanvang, maar in ouderenzorgcentrum Wilgenhof druppelen de eerste bezoekers al binnen. Keurig gekapte dames met aan hun arm heren in pak schuifelen langs de kaartcontrole. 'Kijk nou,' knipoogt eentje, 'Een heus ontvangstcomité!' 'Kan ik mijn rollator hier neer zetten?' vraagt een ander. Een medewerker van het Parktheater wacht geduldig tot de toegangsbewijzen zijn opgediept uit de oneindige damestassen. 'Wilt u een programmaboekje?' informeert hij beleefd. 'Ligt eraan wat dat kost,' luidt de repliek. Zodra blijkt dat het gratis is, neemt mevrouw er graag twee mee. 'Ook eentje voor de buurvrouw, die is helaas ziek.'

Het Nationale Ballet warmt zich ondertussen op, in het theater honderd meter verderop. Daar zullen vanavond de zes korte stukken van Junior Company gedanst worden voor een fysiek aanwezig publiek, hier in de aula van de zorginstelling hangt een joekel van een scherm waarop beelden van de voorstelling live zullen worden geprojecteerd. Het is inmiddels de derde keer dat het Eindhovense Parktheater voor dit project de handen ineenslaat met Vitalis Zorggroep en Studio 040. Na het succes van een pilot, waarbij driehonderdvijftig bewoners van ouderencentra meekeken met een uitvoering van Carmen door Opera Zuid, staan dit seizoen al drie voorstellingen op het programma. Opnieuw een opera, een cabaretvoorstelling en vanavond ballet. En zo kan het contrast haast niet groter: de tieners en twintigers die zo dadelijk licht als een veertje over de planken zweven in het

**Junior Company van
Het Nationale Ballet**
Balletklassiekers en moderne meesters

**LIVE UITZENDING HIER IN HUIS
DINSDAG 24 FEBRUARI 2015
(INLOOP VANAF 18.30 UUR)**

Kaarten bestellen via de receptie/servicepunt
€ 7,50 p.p. (incl. consumptie)
of via Parktheater Eindhoven: 040 - 211 11 22
(ma-zá: 09.30 - 20.30 uur)

PARK
THEATER
vme 040

theater aan de ene kant van de straat, terwijl aan de andere kant van de straat de dames en heren van rond de tachtig voetje voor voetje de aula van hun zorginstelling binnenschuifelen. Hemelsbreed meet de afstand tussen Wilgenhof en het Parktheater amper honderd meter, toch is het voor de bewoners een onneembare horde

'Het zijn de trapjes,' verzucht mevrouw Aarts (84 jaar). 'Op en af, de hele tijd. Kom je net de lift uit, moet je in de zaal weer steil omhoog voor de juiste rij.' Steeds iemand om hulp moeten vragen staat haar tegen, dan blijft ze liever thuis. 'Jammer, want ik beleefde er altijd veel plezier aan. Ik was echt een theaterdier. Maar het werd me te moeizaam de laatste tijd.' Een eindje verderop zit de 82-jarige mevrouw Kersemakers met haar man. Jarenlang hadden ze een abonnement en soms gingen ze zelfs maandelijks naar de schouwburg, vertelt ze, waarna ze gelaten op zijn rolstoel wijst. 'Hij kreeg een herseninfarct. Sindsdien krijgt hij het allemaal niet meer mee, dus het heeft geen zin meer. En hem alleen laten, dat durf ik niet.'

Het waren deze observaties die ook Marleen van Amerongen deed, hoofd publieksbereik bij het Parktheater, toen zij voor een promotieronde langs de Eindhovense zorginstellingen trok. 'Ik was daar in de hoop bewoners te overtuigen om eens met ons theater kennis te maken, maar in die aula's zag ik juist bekende gezichten, trouwe bezoekers die van de ene op de andere dag niet meer kwamen. Stuk voor stuk gaven ze aan dat ze nog zo ontzettend graag zouden willen, maar dat hun partner was weggefallen, dat ze slecht ter been waren geraakt, of dat ze 's nachts niet meer naar buiten durfden. Zo ontzettend triest.'

Al snel ontstond de kiem van een plan: zou de berg niet naar Mozes komen, dan moest Mozes maar naar de berg. Gebruikmakend van het glasvezelnetwerk in Eindhoven moest het mogelijk zijn om zonder kwaliteitsverlies live vanuit het Parktheater uit te zenden naar om het even welke locatie in de stad. 'Aanvankelijk zag men veel beren op de weg. Zou het niet ten koste gaan van de kaartverkoop? Kon het personeel van de zorginstellingen 's avonds wel zo lang

blijven? Zou er fatsoenlijk beeld en geluid zijn? Zou het niet te laat zijn voor die ouderen? Wilden de gezelschappen wel meewerken? Maar toen besloten we: de enige manier om te bewijzen dat het kon, was het gewoon te gaan doen. En zouden we tegen muren aanlopen, dan braken we die onderweg wel af.'

'Uiteindelijk bleek alles honderd procent mee te vallen. Dat het niet te laat was bewees Carmen meteen al. Dat duurde tot half twaalf en tot het einde toe heeft iedereen ademloos zitten kijken. In beeld en geluid bij de zorginstellingen wordt gaandeweg geïnvesteerd, dat gaat al steeds beter. Het grootste punt is nu dat het business-model nog niet klopt. Veel mensen zeggen dan: "Zet toch een dvd op, dat is veel goedkoper!" Maar dan vergeten ze het belangrijkste: net als in het echte theater gaat het om de sensatie dat het op dat moment gebeurt, eenmalig en uniek. Mensen moeten het gevoel hebben er echt bij te zijn. Vandaar de rode loper, vandaar de kaartcontrole, vandaar ons personeel op die locatie, in herkenbare Parktheaterkleding. Wij willen dat die ouderen weer participeren in onze samenleving, dat ze voelen dat ze niet vergeten worden en dat ze samen iets bijzonders beleven. We hopen dat ze elkaar daar zien zitten en begrijpen dat er meer mensen zijn die van theater houden. Dan hebben ze voortaan iets anders om over te praten dan de soep die niet lekker is.'

De lichten in de aula doven, de gesprekken verstommen, op het scherm begint de eerste choreografie. Haarscherp beeld, loepzuiver geluid. Eén whatsapp-berichtje van de toneelmeester naar zijn collega's in het theater is genoeg om de zaalmicrofoons op te krikken: ook het geschuif, gekuch, maar vooral het applaus is nu op normale sterkte te horen. Her en der gaan aarzelend de handen op elkaar wanneer een dans ten einde is, maar veel bijval vindt het nog niet. Dan golft een diepe zucht door de ruimte: eindelijk wordt het langverwachte Zwanenmeer aangekondigd. 'Mooi, hè?' fluisteren buurvrouwen tegen elkaar. En tenslotte klinkt bij de laatste buiging ook in het verzorgingshuis een tevreden applaus. Na afloop doorbreekt mevrouw Kersemakers het zwijgen: 'Muisstil was het,' grijnst ze. 'En dat met al die oude dames, dat wil wat zeggen.' 'Dat is hier een uitzondering,' bevestigt mevrouw Grootjans (82), 'Maar het was ook wel heel mooi. En ofschoon je niet echt aanwezig bent in de zaal, is dit voor het zicht perfect. We zitten stales, niet waar? Soms voelde ik zelfs de aanvechting te applaudisseren. Dat zou ook niet heel gek staan, is het wel?'

Mevrouw Hohmann (85): 'Zal ik u wat zeggen? Ik vergat bijna dat ik niet in de zaal zat, zo gebiologeerd zat ik te kijken.' Ook dhr. Fuchs (79) is te spreken over de avond: 'Een geweldig initiatief. Van de ene kant besef je heel duidelijk dat je er niet echt bij bent, van de andere kant krijgen wij de close-ups, waardoor we juist nóg dichter er op zitten.' De 89-jarige mevrouw van Veen is kritischer: 'De echte sfeer is veel leuker, daar kunnen we kort over zijn. Maar we zijn snel tevreden, dat leer je op onze leeftijd vanzelf.'

Mevrouw Grootjans nuanceert: 'Verdorie zeg, dit wordt toch maar mooi georganiseerd,' zegt ze. 'Ik wil liever niet te elitair klinken, maar met kunst doen ze me toch echt een groter plezier dan met kienen.'

Meneer Henssen (89) deelt die mening: 'Het is toch weer wat anders, met die hele entourage is het alsnog een avondje uit. Gelukkig kunnen wij nog redelijk uit de voeten, maar onze wereld wordt wel kleiner. Op deze manier kunnen we toch nog profiteren van de moderne tijd.'

'Er wordt veel gedacht in nostalgie,' verklaart Liesbeth Bijlmakers, Coördinator Kunst & Cultuur bij Vitalis, waarom deze samenwerking tussen theater en zorginstelling vooralsnog een uitzondering is. 'In ouderencentra worden vaak programma's aangeboden met muziek van vroeger, films van vroeger, verhalen van vroeger. Maar hoe oud iemand ook is, hij of zij heeft altijd toekomst. Mensen leven nu, in deze tijd. Daarom willen zij nadenken over nu, over deze tijd en waar het naar toe gaat en dus willen zij ook kunst uit deze tijd. Voor

ons is het een uitdaging om dat aan te bieden aan onze bewoners.'

'Kijk je naar de demografische ontwikkeling, dan zou het vreemd zijn om het niet te doen. Op dit moment is er sprake van een scharniergeneratie en wij als zorginstellingen moeten ons voorbereiden op een nieuwe groep zestigplussers met andere overtuigingen en andere standaarden. Precies daarom is des te belangrijker vooruit te lopen en contact houden met de organisaties van vandaag: de bibliotheek, het museum, de universiteit en nu dus ook het theater. Maar we mogen ons er als maatschappij echt wat meer van bewust zijn dat het voor veel mensen geen onwil is, maar een oprechte onmogelijkheid om het huis te verlaten. Wij zorgen daarom op deze manier dat men tóch kan meedoen met de maatschappij. Want dat is waar het om draait: het gaat om participeren. Weliswaar op afstand, maar zij maken toch deel uit van dat waar anderen ook van genieten. Samen met het Parktheater zorgen wij dat alle dingen hier zijn die zij normaliter in de schouwburg zouden hebben. We proberen het cachet te geven: een hapje, een drankje. En als anderen laten zien dat zij nog mogen meedoen, dan gaan ze zelf ook weer meedoen. Dan gaan ze zich speciaal opdoffen, ze soignereren, ze kleden zich hiervoor aan. Mentaal gezien geeft dat een enorme oppepper. Bij een van de vorige vertoningen troffen wij 's middags twee dames aan bij de kapsalon. Dat vonden ze vanzelfsprekend, zeiden ze, "Want wij gaan vanavond naar de opera."'

levensfeest jong en oud samen

Is het leven nu hard of wonderschoon?

Maaïke Mul van Vitalis WoonZorg Groep en Maddy Kok van KRACHTVOER Theater organiseerden in Eindhoven een jaar lang kunstprojecten voor jong en oud. De afsluiting, tevens het hoogtepunt van het project, vond plaats op 12 april 2015. De theaterproductie *Levensfeest*, met spelers van 6 tot 86 jaar, speelde voor 400 bezoekers in de Philipszaal van het Parktheater.

Voor deze theaterproductie werkten kinderen, theaterstudenten en ouderen vanaf mei 2014 wekelijks onder leiding van regisseur Maddy Kok.

Tijdens het creëren van *Levensfeest* liet Maddy zich inspireren door de positieve chemie die volgens haar ontstaat als je mensen van verschillende leeftijden samenbrengt. Vanuit grote contrasten - jong en oud, traag en snel, rechtdoor of met een bochtje - ging zij op zoek naar liederen, scènes, beelden, verhalen en choreografieën die verbinden. Hieruit ontstond een levensdans, een levensadem; 'Een levensfeest!'

- Sam (11): "Ik vind het heel fijn om met de oude mensen samen te spelen."
- Maddy: "Wat maakt dat je het zo fijn vindt?"
- Sam: "Ik voel me bij hun zo veilig."
- Ike (11): "Ik vind het wel fijn dat het allemaal een keer niet zo snel hoeft."
- Maddy: "Mevrouw Ledeboer, gaat u de volgende keer weer mee naar de theaterzaal voor de repetitie van *Levensfeest*?"
- Mw Ledeboer: "Gaan de kinderen weer mee?"
- Maddy: "Ja, die gaan weer mee."
- Mw Ledeboer: "Dan ga ik ook mee!"
- Maddy: "Elly, vind jij het goed dat de jongens jou voor die scène optillen uit je rolstoel?"
- Elly (79): "Ik vind alles goed!"
- Maddy: "Ben je niet bang dat ze je laten vallen?"
- Elly: "Dat doen ze niet."

Workshops voor jong en oud

Naast de wekelijkse repetities voor deze theaterproductie organiseerden Maaïke en Maddy ook workshops in huiskamers van verschillende locaties van Vitalis. In deze workshops werkten kinderen van Vrije school de Regenboog en de Vrije School Brabant een aantal weken met de oudere bewoners samen, onder leiding van diverse kunstenaars. Zo waren er workshops poëzie onder leiding van Erik van Os, workshops muziek onder leiding van Hessel van Deurssen en workshops fotografie onder leiding van Dorot Sobczyk en Marcel de Buck.

Op het *Levensfeest* in Parktheater Eindhoven werden alle creaties, die tijdens deze ontmoetingen tussen jong en oud waren ontstaan, in de theaterfoyer gepresenteerd. Oude liedjes, gespeeld door een orkestje van oudere mannen, werden gezongen door kinderen. Gedichten werden voorgelezen door jong en oud en geprojecteerd. Er was een wand van prachtige foto's uit de workshops fotografie, waarop de meerdere lagen van de generaties voelbaar werden.

Mw Boulan: "Ik weet niet wie mij hiervoor heeft opgegeven... want toneel... dat kan ik niet hoor."

Maddy: "Ze hebben u ervoor opgegeven omdat ze dachten dat u hier wel van zou kunnen genieten. En wij vinden het heel fijn dat u meedoet!"

Mw Boulan: "Ja, ja, dat zal wel weer..."

Maddy: "Ja, echt waar. Ik vind het elke week weer een feestje als u erbij bent!"

Mw Boulan: "Nou ja, vooruit dan maar... Ik vind het wel enig! Vooral met de kinderen."

Maddy: "En de armendans met Martin vindt u toch ook fijn om te doen?"

Mw Boulan: "Wie is Martin?"

Maddy: "Die knappe, jonge prins daar, die altijd weer zo mooi met u danst."

Mw Boulan: "Oh ja, daar dans ik geloof ik mee, hè? Nou, dat vind ik wel leuk. Voor knappe mannen heb ik altijd tijd!"

Enkele reacties

"Dat kende ik nog niet, een voorstelling als poëzie. Hoe meer ik er nu over nadenk/navoel, hoe mooier het wordt."

"Een wonderlijke, boeiende, emotionerende samensmelting van piepjong, jongvolwassen, op leeftijd en stokoud. Zo mooi, zo ontroerend, lief en grappig. Niet missen!"

"Aaneenschakeling van ontroerende beelden die bij mij zo nu en dan binnenkwamen als een bom en me spontaan deden huilen bij beelden waar je het niet van verwacht. Elkaar optillen, 'de troostprijs' en de energie die er hing, werd in een adem door me overgenomen. Alsof ik weer ging ademen toen ik nadien de zaal uitliep."

"Levensfeest is een ontroerende en bijzondere voorstelling waarin jong en oud, professioneel en amateur, valide en minder valide naast elkaar staan op het toneel. En wat een feest om te zien! Het spelplezier straalt van de voorstelling af. Elke bezoeker creëert zijn eigen verhaal bij de gemonteerde scènes die KRACHTVOER Theater zijn publiek voorschotelt. Kinderen leiden en regisseren volwassenen. Ze vangen,

dragen, begeleiden de ouderen in hun gang door het leven. Met relatief simpele middelen weet Maddy Kok krachtige beelden neer te zetten, die ontroeren en vertederen. Het piepjonge ballerinaatje in cirkels woest-enthousiast dansend om de kwieke oude dame heen. Ze smelten samen tot één personage. Leven is een kunst met al haar obstakels. Hoe kun je nog genieten als je je man, je benen of je geheugen kwijt bent? Maddy Kok lijkt ons te zeggen: zolang je het kind in jezelf nog kunt vinden, hoef je je levensvreugde niet kwijt te raken. Met die kunst kun je je leven tot een Levensfeest maken en dat heeft KRACHTVOER Theater gedaan!"

Martin, 22 jaar (speler): "Ik realiseer me door dit project ineens heel goed in welke levensfase ik nu zit: Ik zie om me heen kinderen die jonger zijn en mensen die een stuk ouder of zelfs heel veel ouder zijn. En nu voel ik ineens veel bewuster dat het allemaal verschillende fases zijn van het leven."

Anne, 21 jaar (regieassistent): "Wat is het bijzonder, met al die leeftijden in een kring en in de theaterzaal. Wat een geweldig project!"

weiland projecten 2015

Hetpaarddatvliegt en het Parktheater hebben in seizoen 2014-2015 voor het derde seizoen op rij een aantal Weilandprojecten georganiseerd. Weiland is een theaterwerkplaats waarin kinderen tussen 8 en 15 jaar onder leiding van Fleur van Vegchel en Annemiek Nienhuis, theatermakers van Hetpaarddatvliegt, zelf een theatervoorstelling maken. Annemiek vertelt over een aantal edities.

De leeftijd van de deelnemers schuift ondertussen wat op: deelnemende kinderen nemen steeds vaker een broertje of zusje mee, oudere kinderen blijven steeds langer hangen, omdat ze het zo leuk vinden. We repeteren drie of vijf dagen van vijf uur en sluiten af met een voorstelling voor publiek. We werken niet met een verhaal maar maken theater vanuit de creativiteit, beelden, vormen, teksten en ideeën van de spelers naar aanleiding van een idee, gedachte of vraag van de makers. In 2015 zijn we binnen weiland gaan samenwerken met andere disciplines.

- Eliza "Leuk dat je zelf toneelstukjes mag verzinnen."
Gijs "Ik vond het leuk dat iedereen een eigen rol had. Niet iedereen was hetzelfde."
Yara "Het mooie is voor mij dat je veel met beeld werkt in plaats van tekst. Je benadert de dingen net even anders dan je meestal doet. Hierdoor kan je van iets gewoons iets bijzonders maken. Ook is de sfeer heel fijn, het geeft een veilig gevoel en hierdoor kun je je ook echt openstellen. Ik denk dat dat heel belangrijk is als je iets wil maken wat mensen echt raakt."

WEILAND 7.0

Kwijt zijn (met 17 kinderen)

(samenwerking met Pauline Roelants, performer bij United Cowboys Eindhoven).

Ben je jezelf wel eens kwijt geweest? Kun je jezelf kwijt zijn? En hoe kun je dat voorkomen? Gesprekken over 'erbij horen' en hoe je jezelf daarin kwijt kunt raken.

We zien Joris en Zhenga opkomen van rechtsvoor. Aarzelen. Zhenga wil naar links Joris wil naar rechts, Zhenga lacht naar publiek, ze lopen samen met stoel weer af. Suzie komt op. Wil bijna iets gaan zeggen, maar zegt niks. Doet af en toe haar mond open om iets te zeggen. Ze is haar tekst kwijt. Farah komt via een zijdeur op. "Oh sorry, ik zoek de wc." Dit is vast niet de bedoeling. Ze dansen een route, een choreografie van Pauline, die uitgetekend op de vloer staat. Een route die verbeeldt wat 'de bedoeling' is en steeds meer kinderen zien we daar van afwijken. Iris komt op. "Mama?" Saidah over de microfoon: "Iris, 11 jaar, wil graag opgehaald worden uit het Kinderparadijs". En een jongen die in een jurk op durft.

- Luna "Is dit de bedoeling?"
Yara "Dit is niet de bedoeling."
Saidah "Dit is toch niet de bedoeling? ... maar wat dan wel?"

WEILAND 8.0

Het verkeerde voorbeeld (met 16 kinderen)

(samenwerking met Josanne Toussaint, logopedist en stemdocent).

Welke verkeerde voorbeelden krijg je van volwassenen? Wat mag jij niet doen van hen, terwijl ze dat zelf wel doen? En hoe kun je jouw stem daar bij inzetten?

We zien kinderen aangekleed als volwassenen. Een terras vol op zichzelf gerichte mensen. Een voorstelling met kinderwagens en opvoedboeken, scheldende ouders in de file en hun kinderen die mee gaan roepen. En bellende ouders die intussen hun kinderen naar buiten sturen.

WEILAND IN DE ZOMER 9.0

Vrijheid (met 29 kinderen)

(samenwerking met Pauline Roelants, nu over vrijheid)

Op locatie omdat de zalen werden gerenoveerd. Het Stadwandelpark in, dus . We spelen tussen de argeloze

picknickende parkgangers. Onderzoeken onze wilde, dierlijke kant. Smakken, blazen, grommen, ruiken, aftasten.

We zien vieze kinderen met wilde haren. Verwilderd.

Overrennen als hinden, spelend als konijntjes, met fietsen luid bellend door het park, lange haren wuivend tussen de takken van een treurwilg. Twee meisjes met een vliegertje. Een stamelende jongen. Kinderen in een boom, starend naar het publiek, dat onder hen door wandelt. Als aapjes in de

apenheul, onduidelijk wie nou wie in de gaten houdt. Iets wat begraven wordt in een doosje. Wat zit er in? Twee meisjes die de hond kwijt zijn, die zijn kans gegrepen heeft. Eten uit de prullenbak. Boompje verwisselen. Een voorbijgaand kinderfeestje bestaande uit louter meisjes met een enkele jongen die er traag achteraan sjokt. Een meisje dat rent en valt, rent en valt, rent en valt. En altijd samen lunchen in de artiestenfoyer en appels schillen met de appelschilmachine. Een zomerweek theater, waar zoveel meer gebeurt dan alleen kunst maken. Weiland groeit door, ook in 2015-2016!

HETPAARDDATVLIEGT.NL

thinX
wetenschap

professoren op het podium

In seizoen 2013-2014 organiseerde Jan van den Berg een drietal wetenschappelijke programma's in het Parktheater. Op deze avonden, met een 'touch of science', gaven gastsprekers een lezing binnen het thema van de avond. Na afloop werden er debatten georganiseerd tussen sprekers, spelers en publiek. Uit deze serie ontstond het vierdelige programma *Professoren op het podium*, dat in seizoen 14-15 te zien was.

Jan van den Berg is documentaire theater- en filmmaker op het snijvlak van (podium-) kunst en wetenschap. Sinds 1996 is hij artistiek leider van Theater Adhoc.

Tijdens *Professoren op het podium* ontmoetten drie topwetenschappers uit verschillende vakgebieden elkaar op het toneel. In een combinatie van talkshow en minicollege, ondersteund door film- en muziek-fragmenten, hebben ze het over hun vak. Vervolgens gingen ze met elkaar in gesprek over welkome fouten en onbedoelde ontdekkingen, over toekomstscenario's en morele dilemma's.

Van vuistbijl tot robot

In het eerste programma ging het over verleden, heden en toekomst van technologie. Over vuistbijl, telescoop en robot. Over innovatie, competitie en 'alles dat nog niet werkt'. En over de humor en tragiek van mensenrechten voor computers. Sprekers waren prof. dr. Bert Koopmans (hoogleraar Toegepaste Natuurkunde aan de TU/e), Prof. dr. Eric Postma (hoogleraar Kunstmatige Intelligentie aan de Universiteit van Tilburg), Prof. dr. Bettina Speckmann (hoogleraar Toegepaste Geometrische Algoritmes aan de TU/e).

Van microchips tot fish & chips

Het tweede programma was een theatrale avond over de wetenschap, de technologie en de voedingswaarde van chips. Over microchips, fish & chips en lab-on-a-chip. Over de 'kwaliteit van digitaliteit'. En over de vraag hoe 'kleiner, sneller en slimmer' zich verhouden tot 'beter, lekkerder en mooier'. Sprekers waren Prof. dr. Joost Frenken (hoogleraar experimentele natuurkunde aan de Rijksuniversiteit Leiden en directeur van het gloednieuwe Advanced Research Center for NanoLithography), Prof. dr. Mark Post (hoogleraar vasculaire fysiologie aan de Universiteit) die in 2013 de eerste hamburger van kweekvlees introduceerde) en Prof. dr. ir. Jaap den Toonder (hoogleraar Microsystemen aan de TU/e). Den Toonder verricht onderzoek aan zogenaamde 'natte microsystemen', zoals een 'laboratorium op chipniveau' (lab-on-a-chip) en organen op chip niveau (orgaan-on-a-chip). Naast zijn hoogleraarschap aan de TU/e werkt hij één dag per week bij Philips Research Laboratories.

Over de schoonheid van het niet-weten

Het derde programma ging over verleden, heden en toekomst van de universiteit. Over leren, dromen en maken. Over de oorspronkelijkheid, de toepasbaarheid en de zelfkennis van kennis. En over de schoonheid en de troost van het niet-weten. Sprekers waren Luc Soete (hoogleraar Internationale Economische Betrekkingen en Rector Magnificus Universiteit Maastricht) en Pjé Knechtmans (als universiteitshistoricus verbonden aan het Departement Geschiedenis, Europese Studies en Religiewetenschap van de Universiteit van Amsterdam).

Over slimme huid en zorgrobots

De vierde avond ging over de wetenschap, de technologie én ons idee van gezondheid. Over slimme huid, precisie pillen en zorgrobots. Over stamcellen, DNA en laboratoriumvoedsel. En over de voors en tegens van ons gezondheidsideaal. De sprekers waren Prof. dr. Maaike Kroon (hoogleraar Scheidingstechnologie bij het Departement Chemische Technologie en Scheikunde aan de TU/e), Prof. dr. Frank Baaijens (hoogleraar Soft Tissue Biomechanics and Tissue Engineering bij de faculteit Biomedische Technologie aan de TU/e en Rector Magnificus van de Technische Universiteit Eindhoven) en Prof. dr. Hans Clevers (geneticus en arts en

werkzaam bij het Hubrecht Instituut voor Ontwikkelingsbiologie en Stamcelonderzoek van de KNAW).

Een aantal publieksreacties op parktheater.nl

“Leuke voorstelling. Zeer leuke concept. Wij zijn uitgenodigd om anders te kijken naar de wereld.”

“Verrassende voorstelling. Begrijpbare minicolleges, zeker voor herhaling vatbaar. Overgangen naar colleges af en toe wat gekunsteld, maar zeker de moeite waard.”

“Fijn om te ervaren dat er drie wetenschappers (prof. dr. Bert Koopmans, Prof. dr. Eric Postma, Prof. dr. Bettina Speckmann) staan die zo kunnen inspireren. Leuk en goed format, Jan van den Berg.”

Joost Arnoldussen studeerde HTS werktuigbouwkunde en is technicus bij het Parktheater. Vanwege zijn interesse in wetenschappelijke onderwerpen vraagt hij altijd om ingepland te worden om de techniek te verzorgen bij *Professoren op het Podium*. Wat vindt hij van de avonden?

“Er worden boeiende onderwerpen besproken op een goed niveau. Mensen beseffen vaak niet dat er echt hotshots uit de wetenschap staan. Hun verhaal is interessant en daarbij zijn het ook altijd erg goede sprekers.

Ook de interactie die ontstaat tussen de wetenschappers onderling is erg leuk. Als er vakgenoten bij de andere sprekers of in het publiek zitten, kan wat ze vertellen op het randje balanceren van wat ze wel en niet vrij kunnen geven aan informatie, dan wordt het echt interessant. Maar het zijn ook boeiende avonden voor mensen die weinig kennis hebben van de onderwerpen die besproken worden. Al moet je wel een goede algemene kennis hebben wil je bij alle onderwerpen kunnen aanhaken. Het publiek is vaak zo enthousiast dat de vragenronde tot diep in de nacht zou kunnen doorgaan.

Theater is een podium voor iedereen, het moet zo breed mogelijk de maatschappij bedienen en wetenschap is daar een wezenlijk onderdeel van. *Professoren op het Podium* haalt een ander publiek het theater binnen en draagt bij aan de ontwikkeling van dat publiek. Ik denk dat deze avonden nog voor veel meer mensen interessant zou kunnen zijn, ik mis bijvoorbeeld nog studenten in het publiek.

Mijn hoogtepunten tot nu toe: Prof. dr. Joost Frenken die sprak over nanolithografie. De lezing van Prof. dr. Mark Post over de kweekhamburger. En een lezing over vaatcirculair onderzoek bij muizen. Deze krijgen een glow in de dark stof in hun vaatstelsel toegediend om zo beter zicht te krijgen op het functioneren van het vaatstelsel.”

pacesi innovatiekracht als motor

PACESI = Parktheater Academy for Creative Education and Social Innovation

Het lijkt lang geleden: in 2007 krijgt Parktheater Eindhoven de beschikking over de Philipszaal (550 stoelen). Het biedt de gelegenheid om de relatie met het publiek, artiesten en voorstellingen opnieuw te verdiepen. Met 'Now, How en Wow' formuleert Parktheater in 2008 de ambitie tot 2012: eerst de zaken op orde, vervolgens toewerken naar de standaard van de sector om tot slot de theatersector tot voorbeeld te zijn.

De ambitie (of beter: droom) om uiteindelijk in 2012 zelfs prijzen te winnen, wordt realiteit. In 2010 wint het theater de *Gouden Struis* voor theatermarketing, in 2011 de *Beste werkgever van Brabant* en in 2012 opnieuw de *Gouden Struis*. Parktheater krijgt vanuit de VNP (Vereniging van Vrije Theaterproducenten) de titel van *Theater van het Jaar 2014*.

Werken vanuit verlangen

Voor dit succes zijn vanzelfsprekend meerdere oorzaken aan te wijzen. Aan het belang van de bijdrage van de medewerkers valt echter niet voorbij te gaan. Hun inzet en betrokkenheid met het culturele veld, de oriëntatie op innovatie en kwaliteit en de voortgaande ontwikkeling verklaren voor een groot deel het succes.

En dat terwijl het businessplan in 2008 om stevige maatregelen vraagt. Het aantal medewerkers neemt tussen 2007 en 2012 af met zo'n 20%, waarna het aantal stabiliseert op een kleine 40 fte. Het managementteam houdt op te bestaan, de scheiding tussen de afdelingen verdwijnt ten gunste van 'bloembladen', die rond concrete activiteiten samenwerken in wisselende samenstellingen.

Het zijn echter niet de ingrepen in de structuur en organisatie, maar het is vooral de uitnodiging aan de medewerkers om deel te nemen aan culturele activiteiten die de betrokkenheid doet groeien. 'Bouwen aan verlangen' vormt de kern van het (personeels-)beleid. 'Pizza-bijeenkomsten' met artiesten en wetenschappers in *Parktheater Academy* leiden bij medewerkers tot meer kennis van en een diepere relatie met het eigen culturele programma. De medewerkers ontwikkelen zich tot ambassadeurs van het eigen programma en gaan in

dialogoog met het publiek. In de *Koffertje*-sessies, waarin medewerkers een zelfgekozen onderwerp kunnen presenteren, is het genieten van de betrokkenheid en kennis van collega's. Ook hebben de medewerkers de gelegenheid om zelf projecten te bedenken en op te zetten. In het *RAAK*-programma ontwikkelen medewerkers de relatie met kinderen en leerlingen van uiteenlopende scholen en jongeren in Eindhoven. Parktheater biedt de medewerker de kans zich te ontwikkelen en tegelijkertijd invulling te geven aan de innovatie-ambities van het theater.

Op weg naar 2020

De afloop van de strategieperiode daagt de medewerkers al in 2011 uit om zich op de toekomst te oriënteren. De dialoog hierover in 2011 tot en met 2013 laat met elkaar verbonden, maar ook onderscheiden beelden van de toekomst van het theater in 2020 zien: het geluk van de Eindhovenenaar bevorderen, leidend zijn in de Raakindustrie, de 'high touch'-kwaliteiten van de regio ontwikkelen als tegenbalans van de 'high tech'-positionering van de stad en regio.

In de programmering van 2013 kiest Parktheater voor de focus op **Samenleving, Generaties en Wetenschap** in aansluiting op de vele projecten die de medewerkers realiseren met zorginstellingen, sociale werkplaatsen, organisaties voor dak- en thuislozen en een woningbouwcorporatie. 'Daar waar nu al briljante projecten ontstaan met ERVO, Vitalis, Neos, Ergon, Trudo Weekendschool en Twinkelbel, gaan we in 2013 versterkt door op dit pad. Het zal Eindhoven goed doen'. Deze en andere inspirerende activiteiten bovenop de reguliere programmering vormen in 2015 de basis voor het behalen van de tweede plaats in de strijd om de marketing-trofee *Gouden Struis*, waaraan voor het eerst, naast theaters, alle culturele initiatieven in Nederland kunnen meedingen.

Maatschappelijke dynamiek groeit

De samenleving verandert ondertussen in snel tempo. Met de Participatiewet schuift het Rijk verantwoordelijkheden naar de gemeenten. Deze krijgen meer taken terwijl er tegelijkertijd door de bezuinigingen minder middelen beschikbaar zijn om de taken uit te voeren. Gemeenten dienen vervolgens keuzes

Parktheater Academy

te maken over de inrichting van de samenleving. Dat heeft gevolgen, ook voor cultuur. Parktheater Eindhoven ervaart, ondanks alle successen in de afgelopen jaren, toenemende druk om de opdracht (zoals bezoekersaantallen en een meer diverse programmering) te realiseren. De zoektocht naar de plaats en de rol van het theater in 2020 vraagt om spannende experimenten en grote inspanningen die in eerste instantie niet snel leiden tot kassuccessen, maar om creativiteit en volharding van alle medewerkers vragen.

PACESI

In *Parktheater Academy for Creative Entrepreneurship & Social Innovation (PACESI)* onderzoekt het theater vanaf september 2013 in een meerjarige samenwerking met Academy for Leisure (NHTV Breda) hoe de medewerkers op basis van inzichten in creatief ondernemerschap en sociale innovatie nog sterker kunnen bijdragen aan het succes in de toekomst. Zestien medewerkers, verantwoordelijk van receptie tot en met strategie, ontmoeten elkaar op vrijwillige basis.

Het programma start in 2013 met de inhoudelijke oriëntatie in colleges, workshops, kleinere opdrachten, zoals interviews met collega's en het in beeld brengen van bijzondere activiteiten. De deelnemers vinden deze opdrachten inspirerend. Ze maken de resultaten zichtbaar in de gemeenschappelijke werkruimte van het theater en stimuleren zo de dialoog over de toekomst met de niet deelnemende

collega's. Ook studenten werken met en voor medewerkers aan toekomstscenario's, netwerkontwikkeling en storytelling.

De deelnemers kiezen daarnaast puur op basis van individuele interesse voor een individueel project: Talentontwikkeling, de ontwikkeling van de doelgroepen 'alleengaanden' en de 'internationaal georiënteerden', de dag-openstelling van het theater, geluk van medewerkers, de opening van Pand P en leiderschap. Waar mogelijk koppelen zij de eigen dagelijkse werkzaamheden aan deze toekomstgerichte projecten. Daarnaast ontmoeten de deelnemers elkaar regelmatig voor de ontwikkeling van de projecten in ontbijtsessies en workshops.

Pand P

Interviewsessie met expats in 2014

Ieder project ontwikkelt zich op zijn eigen manier. Zo verbreedt het project *Talentontwikkeling* zich van de individuele talentontwikkeling naar de versterking van het netwerk van interne en externe betrokkenen in Eindhoven en omgeving. Zo kan talentontwikkeling in een netwerk veerkrachtig op de kaart worden gezet. Vanzelfsprekend maken de 'meesters' zelf deel uit van dit netwerk. Ook verbinden de deelnemers waar mogelijk de individuele inspanningen in een gemeenschappelijk Parktheater-project, zoals bij de ambitieuze viering van het 50-jarig bestaan. Dit biedt de gelegenheid tot veel onderlinge interacties die nieuwe energie en betekenisvolle interne en externe relaties opleveren. Het besef groeit dat door de bijzondere samenstelling van de groep en de ruimte om projecten daadwerkelijk te realiseren, de inspanningen veel meer zijn dan individuele leertrajecten en van belang zijn voor de strategieontwikkeling van het theater.

De activiteiten binnen PACESI leiden bij de deelnemers tot een gezamenlijke beschouwing op de bestaande missie en uitgangspunten van het Parktheater, in het licht van de snel veranderende samenleving. Uiteenlopende vragen dienen zich aan, die niet zozeer gaan over de dagelijkse praktijk zoals: Doe ik het goed en doe ik de juiste dingen? De vragen reiken verder: Richten wij onze inspanningen op het realiseren van de optimale geluksbeleving voor de bezoeker, of verbinden we het theater nadrukkelijker aan maatschappelijke onderwerpen? Laten we nieuwe groepen Eindhovenaren kennismaken met cultuur via het theater? Deze toekomstvragen leiden door de PACESI-aanpak niet tot abstracte vergezichten, maar verleiden de deelnemers tot concrete stappen in de dagelijkse praktijk.

Medewerkers innoveren bottom-up

De deelnemers waarderen de aanpak in PACESI: het biedt 'ruimte voor vertraging / de tijd nemen', 'het hoeft niet allemaal nu, meteen en weer over tot de orde van dag' en 'we kunnen stilstaan bij de toekomst'. Het meerjarige karakter van het leertraject maakt experimenteren en reflecteren mogelijk. Onvermijdelijk komen voor de deelnemers professionele en ook persoonlijke uitgangspunten aan de orde. De persoonlijke ambities en de onderliggende aannames over het werk en het theater blijken bij de medewerkers sterk uiteen te lopen. Deze diversiteit vertaalt zich in belangrijke dialogen over de ruimte voor experiment en de ontwikkeling van nieuwe standaarden. Ook externe deelnemers aan het traject, zoals studenten en netwerkpartners, zijn belangrijk omdat ze de kans op de beoogde diversiteit van de interacties vergroten.

De medewerkers gebruiken de ruimte voor projecten in de reguliere werkzaamheden om op een 'organische' manier de relatie met de omgeving te ontwikkelen. De medewerkers werken aan een gedeeld doel en ontwikkelen zo stap voor stap een nieuw gemeenschappelijk repertoire. Zij ervaren in het alledaagse werk dat nieuwe bronnen (individuen, organisaties, middelen, toekomstbeelden) door hun eigen inbreng binnen handbereik komen voor de ontwikkeling van het theater.

De medewerkers zijn enthousiast over de nieuwe kansen en willen voldoende tijd kunnen besteden aan de eigen projecten om deze in samenwerking met nieuwe partners verder te brengen. Door het creëren van LAB's rond de individuele projecten, ontstaat opnieuw extra ruimte voor de verdere versterking van de bottom-up innovatiekracht van de medewerkers.

summa college en sintlucas

Ook in seizoen 2014-2015 werkten we op meerdere vlakken samen met docenten en studenten van het Summa College en het SintLucas.

Summa College

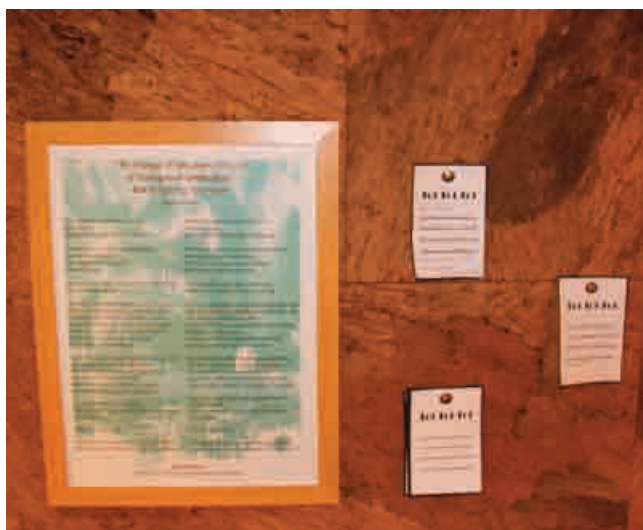
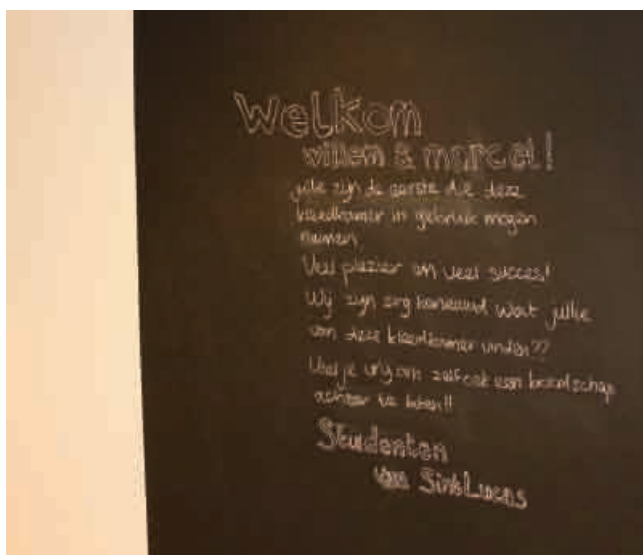
Het Parktheater bood opnieuw plaats aan studenten van de opleiding Pedagogisch Werk Kinderopvang aan het Summacollege Eindhoven voor het uitvoeren van stage-opdrachten in het kader van werkplekleren. De studenten werd gevraagd om activiteiten te bedenken en uit te voeren rondom verschillende jeugdvoorstellingen.

De studenten gaven deze activiteiten zelf vorm en werden begeleid door medewerkers van het Parktheater.

Met de samenwerking met het Summa College bieden we niet alleen studenten een werkplek, maar bieden we ook onze jongste bezoekers een beleving die verder gaat dan alleen het bezoeken van een voorstelling.

SintLucas

Ook de samenwerking met SintLucas die al enige jaren geleden werd opgezet werd doorgezet. Studenten van de opleiding Podium- en evenemententechniek volgden iedere maandagochtend onder andere praktijklessen in het Parktheater. Ook gaven studenten van de richting Vormgeving, Communicatie en Ruimte twee kleedkamers een nieuw uiterlijk en verzorgden de aankleding van de Kameleon tijdens de cabaret & comedyavonden The Laughing Lizard.

thinX in de toekomst

Het Parktheater blijft zoeken naar hoe het theater van de toekomst eruit ziet. Hoe we jonge makers kunnen ondersteunen in hun ontwikkeling. Hoe we groepen uit de samenleving een plek kunnen bieden in het theater en hoe we het theater meer naar de samenleving toe kunnen brengen. Hoe we kunnen waarborgen dat zowel jong als oud van theater kan blijven genieten. Hoe we een interessant programma kunnen bieden aan onze stadsgenoten die zich

bezighouden met wetenschap, om met hen naar de raakvlakken tussen theater en wetenschap te zoeken.

In seizoen 2015-2016 is het Parktheater nog steeds een plek waar jonge makers ondersteund worden en krijgen een aantal projecten een vervolg. Ook zullen er weer nieuwe initiatieven worden ontplooid, zoals een internationaal theaterfestival en de opening van een wijktheater.

In een volgende publicatie leest u hier meer over.

Vragen of opmerkingen?

Heeft u vragen of opmerken over deze publicatie, of de projecten die beschreven worden, neem dan contact op met Iselle Claassens via Claassens@parktheater.nl

colofon

Redactie Giel Pastoor, Iselle Claassens, Saartje Hoogland, Loes Barkema

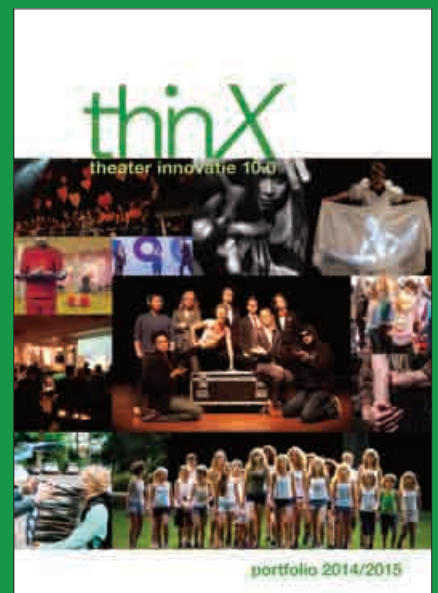
Bijdragen Oscar Kocken, Leo Bormans, Erwin Hoeks, Marleen van Amerongen, Marcel Osterop, Kim Leeuw, André Grekhov, Inge Wannet, Jeroens Clan, Bende van Oz, Hetpaarddatvliegt, Dance for Health, Het Salon, Maddy Kok, Michèle Rijzewijk, Jetje Jung, Esther Nna Emeka, Mustapha Conteh, Marieke Peper, Rajko Disseldorp, Ger Pepels, Joost Arnoldussen, Laura Graat, Renee Schmeetz.

Vormgeving Frank van Eersel

Met dank aan alle makers en instellingen die samen met ons de toekomst vormgeven: alle bovenstaande makers en instellingen, Opera Zuid, philharmonie zuidnederland, Het Nationale Ballet, Jaquelin de Savornin-Lohman, Vitalis Woonzorg Groep, Studio040, Het Zuidelijk Toneel, studenten en medewerkers NHTV Breda, Summacollege te Eindhoven, SintLucas, School23, deelnemers aan de Comedy Academy, Stichting Vier het Leven, Neos, iedereen die items heeft geschonken aan de veiling en op andere manieren aan de veiling heeft bijgedragen (met in het bijzonder Dhr. Jan Janssen, De Wert Accountants & Belastingadviseurs), iedereen die heeft meegewerkt aan PleinPubliek en de Jubileumexpositie, de Brabantse Zeeuwse Werkgeversvereniging, bezoekers die hun vroegboekvoordeel hebben geschonken aan thinX.

Foto's Bram Saeys, Merel Morre, Frank van Eersel, Mark Janssen, Willem Popelier, Marjolijn van Dijk, Astrid Gommers, Siego Jansen, Ruud Borremans, Jeroen van der Meij, Loek Beckers, Peter Valkx Studio e.a.

thinX

parktheater.nl/thinx

EINDHOVEN PARK THEATER

parktheater.nl/thinx